

# Kontakten



*Ericsson*  
LM

Nr 3

1948

---

LM-ARNAS TIDNING

# Kontakten

## LM-arnas tidning

Ansvarig utgivare: Hugo Lindberg  
Redaktör: Sigv. Eklund tel. 453  
Redaktionssekr.: Gunnar Hagwall  
tel. 457

### Redaktionskommitte:

Herbert Fredborg, Xup, tel. 429  
Ragnar Göransson, Vta 16, tel. 258  
Sigge Ringberger, Vta 27, tel. 727  
Sten Tiber, Vta C, tel. 642

### Lokalredaktörer:

H Adenby, Ermi, tel. 41  
E Hellström, Sieverts Kabelverk, tel. 319  
F Lundquist, SER, tel. 3 o. 303  
S von Melsted, SRA, tel. 211  
M Steiner, Kabelverket, Älvsjö, tel. 31  
G Thorén, Alpha, tel. 65  
S Wahlgren, FÖB, tel. 75  
K Wästfelt, SIB, tel. 569

### Omslagsbild:

LM-kören gav 5 juni en uppskattad konsert för patienterna på Söderby sanatorium. I förgrunden Gunnel Tellström, Birgit Törnberg, Karin Arevald och Gun Staaf.

### Ur innehållet:

Några ord om LME:s bokslut för 1947	39
»Skoft»	41
Hål att räkna med	43
Expediera är en konst	46
Brev från Indien	50
Rent av trådlöst	51
LME i New York 50 år!	52
Billtelefon USA—Äppelvikens	52
Är LM-andan en myt?	56

## Årets resestipendier utdelade

Styrelsen för Telefonaktiebolaget L M Ericssons stiftelse för utdelande av resestipendier har utdelat följande stipendier:

Hr Hugo Björkefall, HF Ir, 1 500 kr för studier i England av språk och resetjänst, föreståndare Sven Jönsson, Vta 51 (Katrineholm) 1 300 kr för studier av gängslipmaskiner hos Coventry Gauge & Tool Co i England, hr Eric Lönnqvist, HF Vi, 1 500 kr för språkstudier i England, hrr Gustaf Nilsson, Ture Fasth och Kurt Ladig, Vta 15, vardera 350 kr för studier vid vissa svenska företag av konstruktion och tillverkning av press- och dragverktyg, ingenjör Paul Nordgren, GR, 950 kr för tillverkningsstekniska studier i Schweiz, fröken Elisabet Bergman, SIB, 1 000 kr för språkstudier i Paris, hr Sven Skyllermark, SKV, 2 200 kr för studier i England av maskinella redovisningsmetoder samt arbets- och sociala förhållanden, ingenjör Nils Blänning, Alpha, 1 500 kr för studier i England av verktygskonstruktioner, ingenjör Gösta Hallmans, Alpha, 1 300 kr för studier i England med bl. a. besök vid kondensatorfabriker, hr Olof Brenner, SRA, 1 500 kr för studier av språk och radiohandels organisation i Schweiz samt kamrer Karl-Gustaf Eriksson, DKB, 800 kr för studier av språk och speditionsteknik i England.

## Överenskommelse LME — Prag

Mellan Telefonaktiebolaget LM Ericsson och tjeckoslovakiska myndigheter har överenskommelse träffats rörande ersättning för LME:s i Tjeckoslovakien förstatligade fabrik. Överenskommelsen innebär, att LME får ersättning för sina tidigare i svenska kronor gjorda investeringar i Tjeckoslovakien och ersättning för de fonderade vinstmedel, som kommer från dessa investeringar, samt dessutom ersättning för under åren lämnad teknisk, kommersiell och administrativ hjälp i den mån dylik icke transfererats före 1946. Vid fastställandet av det slutliga ersättningsbeloppet har avdragits den skatt, som enligt tjeckoslovakisk lag påförs all förmögenhet och som i LME:s fall fixeras till 20 procent. De tjeckoslovakiska myndigheterna hade ursprungligen föreslagit att betalning skulle ske inom tio år, men genom att LME erbjöd viss rabatt på ersättningsbeloppet kommer numera ca 50 procent att omgående erläggas i Stockholm i svenska kronor, 25 procent inom tolv månader och resterande 25 procent inom tjugofyra månader.

## L M Ericssons verkstads- klubb

har till ordförande omvalt hr Hans Gustafsson, Vta 11, till vice ordförande hr Åke Andersson, Vta 06, till sekreterare hr Albert Milton, Vta 32, och till kassör hr Bertil Braun, Vta 13.

Med anledning av att hr Hans Gustafsson heltidsanställts som ordförande i Metallletan och därför kommer att t. v. vara tjänstledig från LME, kommer ordförandeskapet i klubben att skötas av hr Åke Andersson, med hr Sigge Ringberger, Vta 27, som vice ordförande.

## LME:s konstförening

hade till sin värutställning i Midsommargården inbjudit 11 konstnärer, som bidrog med sammanlagt ett 50-tal tavlor, huvudsakligen i olja, men även pastell, akvarell och litografier. Kvaliteten var genomgående god. Lindbergs och Morningsaker tilldrog sig kanske det största intresset.

Vid vernissagen framhöll konstföreningens ordförande, ingenjör Gunnar Berggren, GrC, att föreningen visserligen inte är mera än drygt ett år gammal, men ändå hunnit med två utställningar i syfte att visa nutida konst och ge spekulanter möjlighet att välja bland ett relativt stort antal.

Till dessa spekulanter får även räknas vinnarna i den lottdragning, som anordnades bland föreningens medlemmar. De fyra lyckliga vinnarna, ingenjör G Lind, Xuf, fru L Björklund, KV, hr Å Åström, KV, och ingenjör H Eggehorn, XiC, har nämligen rätt att i tur och ordning välja var sin tavla bland de utställda konstverken. Utställningen hölls öppen t. o. m. 9 maj.

\*

## Personalfest i Söderhamn

Söderhamnsfabrikens verkstadsklubb anordnade skärtorsdagen en personalfest i den nybyggda fabrikens monteringsavdelning. Ca 200 anställda med damer bjöds på kabare och supé med allsång och dans på parkettgolvet. Stämningen var glad och god.

## Midsommargårdens arbetsår

Midsommargården har haft ett livligt arbetsår, att döma av den redogörelse för föregående års verksamhet, som kom ut i april. Under vårterminen hade man 4 kurser med sammanlagt 560 deltagare och höstterminens 49 kurser samlade 64 deltagare. Ur det rikhaltiga programmet kan nämnas en föreläsningsserie av skriftställaren Ture Nerman om svensk arbetardikt, en amatörteatergrupp med anknytning till Radiotjänsts teaterserie, en lyssnargrupp i klassisk musik, en diskussionsgrupp i uppfostringsfrågor samt konstutställningar med alster av konstnärer från Södra förorterna.

Vid terminsavslutningen, som hölls den 24 april, uppförde teateramatörerna Alie Svensks komedi »Klockan elva», och sömnadskursens elever presenterade egna kläder, som de sytt under terminen. En trevlig utställning var anordnad med alster från terminens hobbykurser.

## Korporationsklubben LME i Katrineholm

filialfabrikens livaktiga sammanslutning anordnade 24 april samkväm med dans, fabrikmatsal, som prytt med en av reklamavdelningen i Midsommarkranser donerad LM-skyllt. Efter korta förhandlingar serverades kaffe, varvid det nyinstallerade högtalaraggregatet bestod musiken.

Ingenjör T Porsander, PuC, höll därefter en orientering om huvudfabriken och illustrerade sin framställning med skioptikonbilder. Efter föredraget visades filmerna »Vi har hört...», en skildring av radios utveckling, och »Rytmer i sommarsol» med Sofiaflickorna som agerande.

Efter denna underhållning dansades till dragspel och gitarr.

Årsmöte med klubben hölls i februari. Styrelsen fick följande sammansättning: U W Svensson, Vtnk, ordförande, S W Eriksson, Vta 52, v. ordf., G E Bengtsson, Vta 52, kassör, E Kempinsky, Vta 53, sekr. Suppleanter: E Crona och Nils Lindvall, Vta 52. Klubbmästare S Larsson, Vta 51, och Stina Högberg, Vta 52.

## 5 000 personer besökte Katrineholmsfabriken

I samband med Barnens Dag i Katrineholm visades LME:s katrineholmsfabrik den 29—30 maj för omkring 5 000 besökare. Under visningen pågick arbetet i verktygsavdelningen och gänggruppen på Vta 51 samt lindningen, Vta 52, och reläjusteringen, Vta 53. Sammanlagt ett femtiotal arbetare och förmän var i arbete. I matsalen hade samtidigt ordnats en liten LM-utställning, som gav en bild av LM-gruppens omfattning och verksamhet.

## SKANSENDAGEN

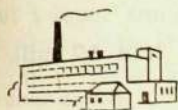
Årets LM-dag på Skansen blir söndagen den 12 september. LM-träffen i Blå hallen blir lördagen den 9 oktober.

# NÅGRA ORD OM LME:s BOK-

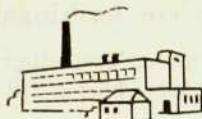
# SLUT FÖR 1947

Det är endast genom en kortfattad kommuniké i dagspress och radio, som vissa siffror i LME:s bokslut för 1947 hittills blivit allmänt kända. Då sagda år emellertid varit händelserikt för vårt bolag i många avseenden, är det säkerligen av intresse för KONTAKTENS läsare att vid sidan av styrelseberättelsen få en mera populär orientering i det omfattrika siffermaterialet i LME:s bokslut. Det torde därvid vara lämpligast att post för post gå igenom balansräkningen, som utgör en sammanställning av bolagets tillgångar och skulder i siffror.

## Fastigheter



Värde 31/12 1946 13,3 milj. kr.



Värde 31/12 1947 17,8 milj. kr.

Bolagets fastighetsvärden ha under året ökat med 4,5 milj. kr. från 13,3 till 17,8 milj. kr., vilket innebär en ökning med 34 procent. De 4,5 miljonerna fördela sig på bolagets olika nybyggnader sålunda:

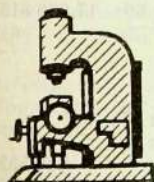
	milj. kr.
Karlskronafabriken	2,2
Nybyggnaden i Midsommarkransen	1,3
Söderhamnsfabriken	1,1
Daghem	} 0,4
Läringshem	
Personalbostäder	
Barnkoloni	
Summa	5,0
Avgår: Värdeminskning	0,5
Netto	4,5

Såväl nybyggnaderna i Karlskrona och Söderhamn som laboratoriebyggnaden i Midsommarkransen komma att färdigställas först under 1948, varför man icke förrän i detta års bokslut kan få fram de totala kostnaderna för dessa nybyggen. Daghemmet vid Trettondagsvägen däremot fullbordades under 1947 och har kostat sammanlagt 580 000 kr. Men så är det också ett särdeles välinrett daghem.

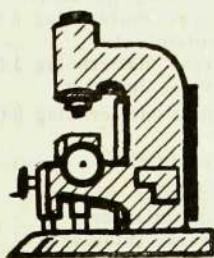
Den stora ökningen av bolagets fastighetsvärden sammanhänger med ledningens strävan att öka bolagets produktionsresurser i syfte att kunna avverka det stora och alltjämt växande orderbeståndet inom rimlig tid.

## Maskiner, inventarier och verktyg

Värdena på dessa tillgångar, som vid 1946 års slut bokfördes i 6,6 milj. kr., ha under 1947 vuxit med 40 procent el-



Värde 31/12 1946 6,6 milj. kr.



Värde 31/12 1947 9,2 milj. kr.

ler 2,6 milj. kr. till 9,2 milj. kr. per sista december 1947. Anskaffningarna under året ha uppgått till ej mindre än 6 milj. kr., vilken siffra dock skall minskas med 1947 års värdeminskning, 3,4 milj., för att man skall kunna komma fram till ovannämnda nettoökning på 2,6 milj. kr.

Vart ha då de 6 milj. kronorna tagit vägen? Cirka 3 milj. faller på maskiner, varav på HF 2,0 samt på KV och GR vardera 0,5 milj. kr. Inom HF leder Vta 13 (automatsvarningsavdelningen) med en maskinanskaffning på 380 000 kr.

Verktyg ha anskaffats för 2 milj. kr., varav en stor del avser verktyg för telefonapparater och för koordinatväljare.

Inventarieanskaffningen slutligen har uppgått till 1 milj. kr. Till denna siffra har framför allt Transmissionsavdelningen bidragit genom att anskaffa laboratorieinventarier för i det närmaste 300 000 kr. Vidare har Ekonomiavdelningen köpt kontorsmaskiner för 120 000 kr., varav inte mindre än 80 000 kr. faller på en Powers-hålkortsanläggning för mekanisk bearbetning av bokföringsunderlag.

## Aktier i och fordringar hos samarbetande bolag



Värde 31/12 1946 92,0 milj. kr.



Värde 31/12 1947 104,3 milj. kr.

Under denna rubrik återfinnes balansräkningens största tillgångspost. Värdet av denna, som 1 januari 1947 uppgick till 92 milj. kr., har under året ökat med 12,3 milj. kr. och uppnådde vid senaste årsskifte den aktingsvärda siffran av 104,3 milj. kr. Den procentuella ökningen utgör 13 procent och är således mera blygsam än den som enligt ovan gällde för fastigheter och maskiner.

Följande händelser av större betydelse ha bidragit till ovannämnda ökning på 12,3 milj. kr.:

Mexikanska Telefon AB Ericsson har genom nyemission höjt sitt aktiekapital från 21,6 till 32,4 milj. kr. Vårt bolag har i samband därmed ökat sitt aktieinnehav i nämnda företag från 7,8 till 10,0 milj. kr. eller med 2,2 milj. kr.

Svenska Radiobolaget har höjt sitt aktiekapital från 0,9 till 2,6 milj. kr. genom emission av nya aktier. Vårt bolag har därav tecknat 1,0 milj. kr. Då emellertid emissionen skedde till en överkurs av 20 %, kostade den oss 1,2 milj. kr.

I samband med att bolaget i kompanjonskap med vårt danska dotterbolag L M Ericsson AS, Köpenhamn, erhölet order på automatisering av Århus i Danmark, köpte det danska bolaget in sig i Danmarks största telefonfabrik, Telefon Fabrik Automatic AS, för att erhålla tillverknings-

möjligheter i Danmark för nämnda order. För finansieringen av detta förvärv har LM Ericsson AS höjt sitt aktiekapital från 0,2 till 1,5 milj. danska kr. Ökningen — 1,3 milj. danska kr. — har helt tecknats av LME och utgör i svenska kronor en miljon.

Vidare är att notera, att vi ökat vår fordran på det företaget, som äger den fastighet i Katrineholm, dit Huvudfabriken har en del av sin fabrikation förlagd (framför allt lindning).

Den största ökningen i våra dotterbolagsfordringar svarade emellertid Mätinstrumentbolaget (Ermi) och Försäljningsbolaget (FÖB) för.

Ermi har behövt medel för att finansiera sitt nybygge och för att förse detta med maskiner och inventarier. Genom att utöka sin produktionskapacitet blir Ermi i stånd att överta från LME den fabrikation av mätare- och instrumentdetaljer, som hittills varit förlagd till Huvudfabriken i Midsommarkransen.

FÖB, som tidigare på kommissionsbasis sålt produkter för LME:s räkning, omorganiserades per 1 januari 1947 så tillvida, att bolaget började köpa och sälja för egen räkning. Detta medförde, att FÖB från LME övertog lager och anläggningar under utförande för kunder för cirka 3 milj. kr. Dessa tillgångar ha sedan under året ökat, för vilket ändamål FÖB av LME erhållit behövliga medel.

### Kundfordringar (exkl. fordringar på samarbetande bolag)



Värde 31/12 1946 27,1 milj. kr.



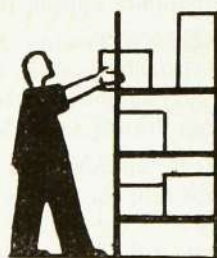
Värde 31/12 1947 33,8 milj. kr.

Denna post har under året ökat med 6,7 milj. kr. från 27,1 milj. kr. vid 1947 års början till 33,8 vid årets slut. Den procentuella ökningen uppgick till 25. Ansvällningen av kundfordringarna beror framför allt på vissa krediter, som bolaget måst lämna för att behålla sin ställning på vissa utländska telefonmarknader. Bland de utländska kunderna äro nästan alla jordens nationer representerade. De största återfinnas i Polen, Colombia, Portugal och Turkiet.

### Lager av råmaterial, hel- och halvfabrikat samt anläggningar under utförande för kunder



Värde 31/12 1946 30,6 milj. kr.



Värde 31/12 1947 48,9 milj. kr.

Under denna rubrik återfinna vi den största procentuella ökningen såväl i jämförelse med övriga tillgångar som med tidigare år. Ökningen utgör nämligen icke mindre än 18,3 milj. kr. eller 60 %. Lagren och anläggningarna,

som vid 1947 års början uppgingo till ett värde av 30,6 milj. kr., ha alltså stigit till 48,9 milj. kr. vid årets slut.

Som förklaring till denna stegring kan bland annat nämnas svårigheterna på råmaterialfronten. Tillgången på råmaterial har varit knapp utan att dock vålla nämnvärt avbräck i tillverkningen. Det är emellertid svårt att anskaffa råmaterial i lämpliga kvaliteter, och leveranstiderna äro långa och ojämna. Bolagets ledning har därför sett sig nödsakad att öka råmaterialbehållningen mer än vad som direkt motsvarats av den ökade produktionen. Vidare har den företagna decentraliseringen av tillverkningen medfört behov av större förråd av halvfabrikat. Dessutom kan nämnas, att varor i arbete stigit som en naturlig följd av den ökade produktionskapaciteten. Slutligen ha våra anläggningar under utförande för kunder stigit på grund av de stora order av denna natur med långa leveranstider, som på senare år inkommit till bolaget.

### Diverse fordringar

ha under året stigit med 4,6 milj. kr. från 8,7 milj. kr. vid årets början till 13,3 vid årets slut.

Ovanstående analys av de olika tillgångsposterna ger tydligt vid handen, att stegringarna i balansräkningens värden varit både väsentliga och genomgående. Sammanfattningsvis kan nämnas, att summan av posterna på tillgångssidan (exkl. likvida medel) vid 1947 års början utgjorde 178 milj. kronor och att de under året ökat med 49 milj. kr. (28 %), varför de vid årets slut bokfördes i 227 milj. kr.

Den uppmärksamme läsaren frågar sig säkerligen, hur bolaget finansierat denna rekordartade tillväxt i tillgångarna. Detta har skett på två vägar:

dels har bolaget minskat sina kassa- och bankbehållningar med 16 milj. kr.;

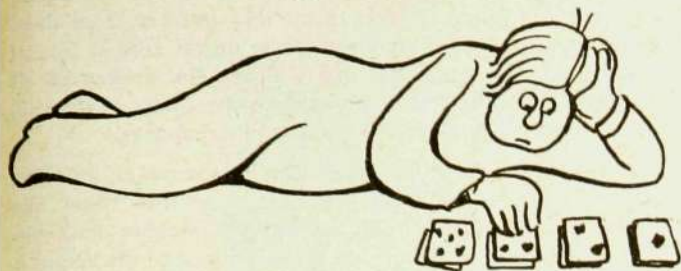
dels har bolaget iklätt sig ökade skulder på 33 milj. kr., varigenom till rörelsens förfogande ställts sammanlagt 49 milj. kr., vilken summa överensstämmer med ovanstående ökning i tillgångsposterna. Skuldökningen på 33 milj. kr. sammansätter sig som följer:

	milj. kr.	
Nytt obligationslån av år 1947 .....	20,0	
./. inlösen av utelöpande 1937 års obligationer .....	7,6	12,4
Ökade förskott från kunder .....		10,0
Diverse .....		10,6
		33,0

Resultatet av bolagets verksamhet framgår av nedanstående vinst- och förlusträkning:

Intäkter	Kronor	
Intäkt av bolagets rörelse .....	21 029 709:	36
Intäkter från med LME samarbetande bolag (på annat än fakturering till dessa)		
Utdelning på aktier .....	7 201 342:	23
varav dotterbolag 6 624 699: 49		
Ränteintäkter .....	2 487 963:	61
varav dotterbolag 1 943 499: 40		
Diverse intäkter .....	8 310 509:	69
varav dotterbolag 8 050 698: 70		
Övriga intäkter		
Utdelning på aktier .....	3 348: 56	
Ränteintäkter .....	632 433: 55	
Diverse intäkter .....	750: —	636 532: 11
		Kronor 39 666 057: —

# ”Skoft”?



Elektrisk Bureau, LME:s norska företag, har i sin personaltidning »Elektron» tagit upp spørsmålet om den påfallande stora förfallolösa frånvaro — »skoft» på norska — som kunnat konstateras under 1947. Man har beräknat, att denna frånvaro, som gör sig gällande inom de flesta företag i Norge, kostar landet 300 miljoner i minskad nationalinkomst.

»En må», heter det, »selvsagt alltid regne med et visst normalt fravær som skyldes sykdom, militærtjeneste, nødvendige permisjoner i velferdsøyemed m. m. Men fraværet etter krigen har vært langt større enn disse fraværsgrunner skulle tilsi, og skyldes for en ikke uvesentlig del uberettiget og kamuflert sykdomsfravær og skoft.»

Tidningen ger vidare exempel på snedvridning av produktionen på grund av frånvaro och konstaterar:

»Frokostskoft och skoft etter lønningdag er utglidninger som en sannsynligvis uten store vanskeligheter kan søke rådet bot på, det er bare spørsmål om hvorledes saken

## Kostnader

Avskrivning på anleggningstillganger:

Fabriks- och andra fastigheter .....	491 369: 95
Maskiner, inventarier m. m. ....	3 873 171: 26
Patent .....	25 000: —
Fordringar hos dotterbolag .....	558 151: 49

Kronor 4 947 692: 70

## Räntekostnader

till med LME samarbetande bolag .....	87 747: 73	
varav dotterbolag ..	83 472: 73	
Övriga räntekostnader .....	1 899 474: 94	1 987 222: 67

## Försäljnings-, administrations- och allmänna omkostnader

Allmänna förvaltningskostnader ..	3 484 841: 15	
Övriga omkostnader .....	16 422 243: 69	19 907 084: 84

## Nedskrivning på kontokurantfordringar m. m. med avdrag för influtna, förut nedskrivna fordringar

varav dotterbolag ..	1 592 259: 19	
		3 094 321: —

## Skatter

## Extraordinära kostnader

Subventioner till dotterbolag ..	96 364: 69	
Kursförluster .....	50 966: 64	
Omkostnader i samband med 1947 års obligationslån .....	500 000: —	647 331: 33

## Överföring till Telefon AB L M Ericssons pensionsstiftelse

	400 000: —	
Årets vinst .....	6 494 863: 62	

Kronor 39 666 057: —

G Svalling

skal gripes an — vi tør anta at denne skoft sammenlagt representerer ganske mange dagsverk i årets løp.»

Detta är onekligen en mycket viktig fråga. KONTAKTEN har vänt sig till representanter för de olika personalorganisationerna vid huvudfabriken i Midsommarkransen och bett dem lägga fram sina synpunkter på förhållandena där.

— Frånvaro utan giltigt skäl är något som måste bekämpas, inte bara ur företagets synpunkt, utan också i arbetarnas eget intresse. Jag är villig stryka under de synpunkter, som framhållits i »Elektron», och dessutom särskilt betona det dåliga kamratskap, som skolkandet är ett uttryck för.

Det är ordföranden i LME:s verkstadsklubb, hr Hans Gustafsson, Vta 11, som yttrar ovanstående. Han fortsätter:

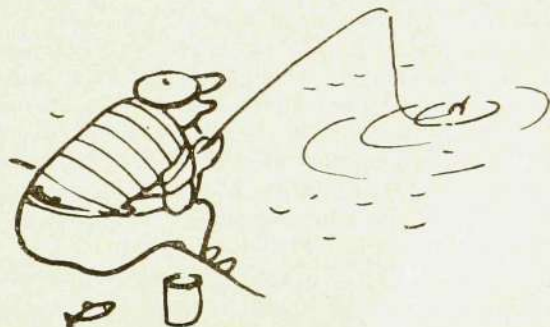
— Hela arbetets gång blir lidande av skolknigen. Detta återverkar på produktionsresultatet, och det är ju dock produktionen vi måste leva av. Dessutom — och det är den för arbetarna själva mest direkta och mest allvarliga konsekvensen — blir vårt utgångsläge vid avtalsförhandlingar avsevärt försvagat. Det gäller för oss att påvisa, att det allmänna prisläget motiverar och kräver bättre inkomster för oss. Skolkarna ger motsatta förhandlingsparten ett vapen i hand: »Men här finns ju arbetare, som är borta halva veckorna ibland och tycks klara sig utmärkt ändå.» Kanske en liten eftertanke i den riktningen kan hjälpa till att minska den förfallolösa frånvaro, som förekommer på LM likaväl som hos EB i Oslo.

Det kanske också finns andra botemedel, som kunde tänkas bli föremål för överläggningar mellan företagsledning och arbetare, fortsätter hr Gustafsson. Jag tänker på systemet med premier för »skolkfria» veckor. Det har provats på en del håll — om jag är riktigt underrättad även vid ett till LM-gruppen anslutet företag — och jag tror resultatet var gott. Tanken på arbetsfria lördagar inställer sig också, inte rent rutinmässigt, utan av den anledningen, att det enligt min uppfattning mest är på lördagarna som det skolkas. En lång och väl utnyttjad week-end skulle säkert resultera i bättre tillvaratagen arbetstid under veckans övriga dagar. Experimentet har gjorts vid ett av grupp företagen, och det sägs ha givit goda erfarenheter.

\*

— Vi har samma problem som norrmännen, betonar verkmästare Nils Andersson, Vta 19, ordförande i LME:s arbetsledarklubb. Det är svårt att råda bot på det. När jag själv kom som springpojke till LM för 32 år sedan, var det en ära att få anställning här. Man var rädd om sin plats, vilket naturligtvis till en del berodde på, att det var ont om jobb. Vi ska bara inte hoppas, att det återigen blir så ont om arbete, att man kan hota med avsked om någon slarvar, men kvar står faktum, att en del människor tycks behöva ett visst tvång.

Att de kvinnliga arbetarna visar en rätt hög frånvaroprocen är inte så mycket att undra på. De har ofta barn, de behöver göra inköp osv., och för åtskilliga av dem är det långt mellan arbetsplatsen och hemmet med butikerna omkring. Jag beundrar många av våra kvinnliga arbetare, som orkar med att sköta både förvärsarbetet och hemmet.



För de manliga ligger det ofta så till, att de är sjuka en dag, men tänker att de blir friska till dagen därpå och låter bli att sjukanmäla sig. Så varar sjukdomen flera dar och någon sjukanmälan blir inte gjord. Jag har kontrollerat den där saken och märkt, att ungefär 90 procent av dem som varit borta utan att ange skäl inte läst verkstadsreglerna, där det står, att frånvaro två dar i sträck utan angivande av skäl medför risk för avsked. Sen är det ett obestriddigt faktum, att frånvaron är störst lördagar och måndagar eller ibland dagen efter avlöningen. I de fallen har man all rätt att misstänka, att frånvaron inte är motiverad av oanmäld sjukdom.

I regel är det samma personer, som är borta litet då och då. Det är också de, som oftast ber om förskott och mest anlitar personalkonsumenten för lån etc. Det andra är en följd av det första, även om »de oroliga själarna» väl får anses predestinerade till slarv med både arbetstid och ekonomi.

Det har också hänt, att någon varit borta några dar och sedan sagt upp sig. Han har provarbetat på annat håll och fått löfte om mera betalt. Sådana fall av illojal konkurrens om arbetskraften förekommer dock inte längre.

Ofta begärs kraftig ledighet i samband med helger. Beviljas den inte, slutar vederbörande. Förr var det en liten sensation, om någon slutade på verkstaden, men högkonjunkturen har gett oss en kår »vandrande gesäller», som ambulerar från arbetsplats till arbetsplats utan tanke på, att bakslaget kan komma, och att den obeständige då har mindre chanser än den som visat sig stadig och pålitlig.



Det är också i huvudsak dessa »vandrande gesäller» som slarvar. Den stabila, rejäla arbetarstammen sköter sig fint och har alltid gjort det så långt min erfarenhet sträcker sig.

Klart är i alla fall att skolkning förekommer och att det är svårt att råda bot. Själv tror jag en förståndigt driven propaganda skulle göra nytta. Och så skulle jag vilja uppmana alla, att alltid och utan dröjsmål anmäla rätta orsaken till frånvaron. Då skulle bl. a. en hel del i verkligheten sjukdomsmotiverad frånvaro komma i sin rätta kolumn och slippa bli rubricerad som »firning».

\*

— I det här sammanhanget måste jag i någon mån återkomma till vad jag förra året yttrade i en rundfråga om bortovaron för sjukdom, framhåller ordföranden i LME:s tjänstemannaklubb, ingenjör *E Lantz, Trm.* Jag påpekade då, att de båda årliga förkylningsperioderna bidrar till att öka frånvaroprocenten. Man tycker kanske, att »en vanlig förkylning» inte är något att vara borta för. Jag anser, att man gör sina kamrater en tjänst med att låta bli att smitta ner dem, och dessutom blir man fortare kry och i full arbetsform, om man håller sig hemma ett par dar. Det kan man inte kalla förfallolös frånvaro.

I enqueten framhöll jag också, att onödigt njugghet med permission resulterar i en del »sjukdagar», som annars

kunde undvikas. Tillmötesgående från vederbörande chefs sida skapar vilja till motprestationer och permissionstiden skulle jämnas ut.

Det vore tråkigt att bli misstänkt att vara spritentusiast, men eftersom samhället ordnat det så, att bränt och destillerat bara får köpas i vissa bestämda butiker, som dessutom stänger tidigare än andra, har permissionen för att »gå till bolaget» så att säga legaliserats. Om tanken på ett utminuteringsställe i Midsommarkransen bleve realiserad, skulle oerhört många permissionstimmar sparas.

Att kategorisera de olika skälen för bortovaro är inte lätt. Mellan de tyngst vägande och dem som inte väger alls finns åtskilliga nyanser, och man måste bedöma dem från fall till fall. Innan man dömer, gör man klokt i att betänka, att även mindre väl motiverad frånvaro inte utan vidare bör stämplas som utslag av avoghet mot företag eller chefer. Min uppfattning är att de flesta tjänstemännen känner sig solidariska med både kamrater och företag. Jag tror också, att den onödiga och förfallolösa frånvaron inte förekommer i någon större utsträckning, vilket naturligtvis inte hindrar, att den kan ytterligare minskas.

\*

— Siffrorna tillåter inte ännu något bestämt uttalande, men jag har i alla fall fått det intrycket, att frånvaroprocenten vid huvudfabriken i Midsommarkransen visat tecken att börja sjunka under senaste tiden, framhåller hr *Karl Wiklund, Des.* I den riktningen pekar totala frånvarofrekvensen — exklusive militärtjänst och moderskapsledighet — för verkstadsarbetarna under första kvartalet åren 1946, 1947 och 1948. Siffrorna för männen var 8,0, 10,0 och 9,0 procent och motsvarande för kvinnorna var 15,5, 18,5 och 17,0 procent. Det är dock många faktorer som ligger bakom dessa siffror, och vi måste därför vara försiktiga med omdömet.

Vissa viktigare deluppgifter återfinns i nedanstående sammanställning (talen avrundade till 0,5):

	Manliga verkstadsarbetare			Kvinnliga verkstadsarbetare		
	Första kvartalet 1946	1947	1948	Första kvartalet 1946	1947	1948
Total frånvaro:	8,0	10,0	9,0	15,5	18,5	17,0
Sjukdom:	5,0	6,5	5,0	10,0	11,0	10,0
Frånv. med perm.:	1,5	2,0	2,5	4,0	6,0	6,5
» utan » :	1,0	1,0	1,0	2,0	2,0	1,5

Sjukfrekvensen visar här som synes en viss minskning från föregående år, så att den närmar sig förhållandet 1946. Kurvan för frånvaro med permission visar ännu ingen nedåtgående tendens, men den permissionslösa frånvaron har minskat. Vid en undersökning som Socialstyrelsen gjorde under en vecka förra året, visade det sig att i jämförelse med övriga av undersökningen berörda industrier hade LME:s huvudfabrik något högre frånvaroprocent.

I detta sammanhang är avgången av verkstadsarbetare i Midsommarkransen av intresse. Av 100 anställda slutade under första kvartalet 1946, 1947 och 1948 respektive 16, 16 och 12 manliga och 23, 18 och 14 kvinnliga.

Av rent tekniska orsaker har vi ännu inte fått siffrorna klara för tjänstemännen i Midsommarkransen längre än till och med första halvåret 1947. På grund av anställningsförhållandena lönar det sig inte att tala om annat än sjukfrånvaro i detta sammanhang. För jämförelsens skull kan nämnas, att sjukfrekvensen för männen låg vid 5 procent under första kvartalet åren 1946 och 1947. Motsvarande siffror för kvinnorna var 10 resp. 11 procent. Jag vågar gissningen, att männen stannat kvar vid 5 % och att kvinnorna gått ner till 10 under första kvartalet 1948, slutar hr Wiklund.

Kort- lup	Ar Omin	Referenskonto										Konto									
		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6
7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7
8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8
9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9



# Håll att räkna med

DKB kan sägas tillhöra de mera mystiska bokstäverna i LM:s förkortningsalfabet. Driftkontrollbolaget, vad är det? Vad är det som kontrolleras? Är DKB ett särskilt bolag med uppgift att kontrollera driften vid de andra, ett slags revisionsämbetsverk inom koncernen? Frågorna kan tyckas naiva, men vi vet av erfarenhet, att de inte är alldeles främmande för en nyanställd.

Driftkontrollbolaget kontrollerar inga andra bolag, men hjälper dem att kontrollera sig själva genom maskinell bokföring enligt hålkortsystemet. DKB säljer eller hyr ut hålkortsmaskiner av märket Powers och har dessutom i de tre största städerna s. k. Powersbyråer, där kunderna kan få sin hålkortsbokföring ordnad utan att själva köpa maskiner.

DKB är ett av de yngre barnen i den ericssonska familjen. Det tillkom genom en avsnörningsprocess. Ursprungligen var det nämligen en underavdelning till FÖB och bodde på 5 olika ställen i Södra Kungstornet. 1942 blev det självständigt bolag och flyttade 1946 ut till de moderna lokalerna i Solna, där det för övrigt delar hus med Ermex.

Verkställande direktör för DKB är direktör H Ramstedt. I hans frånvaro bär v. verkställande direktören T Hallberg största ansvaret. Dir. Hallberg ses här nedan i konferens med kamrer R Ödman och försäljningschefen S Bartoft. Artikelvinjetten visar förutom ett hålkort dels fastigheten, där LM:s Solnaföretag har sin verksamhet, dels en stansmaskin.



Det var på hösten 1935 som FÖB genom den nybildade underavdelningen övertog agenturen för Powers, en engelsk firma, som tillverkat hålkortsmaskiner i flera decennier. Fabriken ligger i Croydon, mera bekant som Londons stora kommersiella flygplats. Powers har för övrigt haft förbindelser även med militärflyget. Under andra världskriget tillverkade nämligen firman det berömda nattsikte för precisionsbombning, som bl. a. användes när Gestapocentralerna i Haag, Aalborg och Köpenhamn smulades sönder.

Powers hade således sin stora betydelse för de engelska krigsansträngningarna. Under tiden var DKB avspärrat från införsel av några nya maskiner och måste finna på en utväg att i någon mån tillmötesgå kundernas önskan. Genom att en del stans- och sorteringsmaskiner tillverkades vid HF i Midsommarkransen kunde några anläggningar utökas. I juni 1945 kom den första engelska maskinen efter kriget, en provmaskin till Postsparbanken. Nu är Postsparbanken och Källskattekontoren bolagets största kunder, och utvecklingen efter kriget har gått mycket snabbt. Vid krigsutbrottet fanns det 30 Powersanläggningar i Sverige. Nu är siffran uppe i ungefär 170. 1945 hade DKB ungefär 15 anställda mot i runt tal 130 i dag. Bolagets årsomsättning är 4,5 miljoner kronor.

DKB nöjer sig dock inte med att importera och sälja maskiner. Det gör också förbättringar och kompletterande nykonstruktioner alltefter varje kunds behov och speciella önskemål. Detta arbete klaras av bolagets egna uppfinnare med ingenjörerna *Ragnar Westling*, servicechef, och *Roland Johansson*, i täten.

## Hur hålkortsmaskinen används

Vad är en hålkortsmaskin och vad är den s. k. vitsen med hålkortsbokföring?

Långt ifrån alla maskiner har ursprungligen tillkommit för att uträtta arbete. En del var från början utslutande leksaker. Många har konstruerats för att arbeta *fortare* än



På Powersbyrån har man alltid fullt upp att göra för att betjäna de många olika kunderna. Arbetet är spännande, försäkras det.



Interiör från verkstaden, där de nya maskinerna demonteras, kontrolleras, re-  
monteras och ofta ombyggs och utökas innan de levereras. T. h. DKB:s egna  
uppfinnare, ingenjörerna Ragnar Westling och Roland Johansson.

mänsklig arbetskraft, andra för att arbeta *säkrare*. Hålkortsmaskinen har tillkommit för att arbeta både fortare och säkrare. Idén föddes under den stora amerikanska folkräkningen 1890, då det visade sig, att mänskliga hjärnor inte orkade hålla ordning på alla de siffror och uppgifter av olika slag, som kom fram i detta sammanhang. Hålkortsmaskinen både sorterar, räknar och skriver, och gör det snabbt och säkert.

Idén är att ett i kolumner uppdelat kort av visst format förses med stansade hål, som motsvarar vissa bestämda poster och rubriker. Har man i en bokföring uppgifter, som man i olika sammanhang vill ha skrivna eller räknade flera gånger, är hålkortsmaskinen till ovärderlig hjälp. Istället för att varje gång slå siffrorna på räknemaskin, stansar man *en* gång hål i korten, varpå hålkortsmaskinen automatiskt ger alla uppgifter. Varje bokföringspost finns på sitt särskilda kort, och korten kan köras i vilken ordning man vill, så att posterna blir utskrivna i önskad följd. Hålen görs i särskilda stansmaskiner. Stansningen måste naturligtvis vara riktig. Detta kontrolleras därigenom, att ny stansning görs, denna gång i en maskin, som automatiskt signalerar, om stansningarna inte stämmer med varandra. När korten sedan körs genom den s. k. tabulatorens pressas ett antal avkänningsstift mot kortet. För varje stift, som passerar genom kortet där hål stansats, utlöses en siffra eller siffergrupp, resp. bokstavsgrupp, som skrivs ut på det papper, där räkningsresultatet anges.

Mellan varje körning i tabulatorens kan man få korten sorterade allt efter poster och rubriker i särskilda sorteringsmaskiner, som avverkar 24 000 kort i timmen.

Hålkortsförfarandet vinner allt större användning. En av de senaste och mest originella är — kubräkning vid virkesmätning. Istället för att stå och skriva på papper, klipper tummaren hål i kort — och tabulatorens räknar och bokför åt honom. Blomsterförmedlingen har också tagit hålkortsmaskinerna i sin tjänst för clearing av förmed-

lade försändelser av blommor. Detta är dock bara några av de mera ovanliga användningsområdena. De flesta företag, som använder Powersmaskiner, utnyttjar dem för bokföringen, efterkalkylen, avlöningsuträkningen, materialredovisningen, försäljningsstatistiken och mycken annan statistik. Användningen är alltså mångsidig.

Men hålkortsmaskiner är väl dyra apparater? Naturligtvis. Så invecklade maskiner kan inte ställa sig direkt billiga i inköp. Däremot är de billiga i drift och den rationalisering och allmänna tidsbesparing som de medför gör dem mycket ekonomiska. Som exempel kan nämnas, att Källskattekontorens hålkortsmaskiner per år åt staten sparar in en tredjedel av vad hela maskinparken kostat i inköp. Vilket betyder, att maskinerna betalar sig på tre år. Och hur många maskiner gör det?

### Idrottslivet blomstrar

DKB är inte något företag av särskilt stora dimensioner vad antalet anställda beträffar, men det hindrar inte, att idrottslivet blomstrar. Primus motor är ingenjör *Fritz Hedin*, som i höstas fick igång ett handbollslag. På våren började det rycka i fotbollssenorna och snart hade han ett lag på fötter, som han, då detta skrivs, hoppas få in i klass 15 i korporationsserien. 20 man anmälde sig genast, och det räckte ju både till lag och reserver. Förresten har man varit med och simmat en del också och tänker komma igen vid någon lämplig tävling. Kanske med *Ermi*, där man ju är speciellt förtjust i plask.

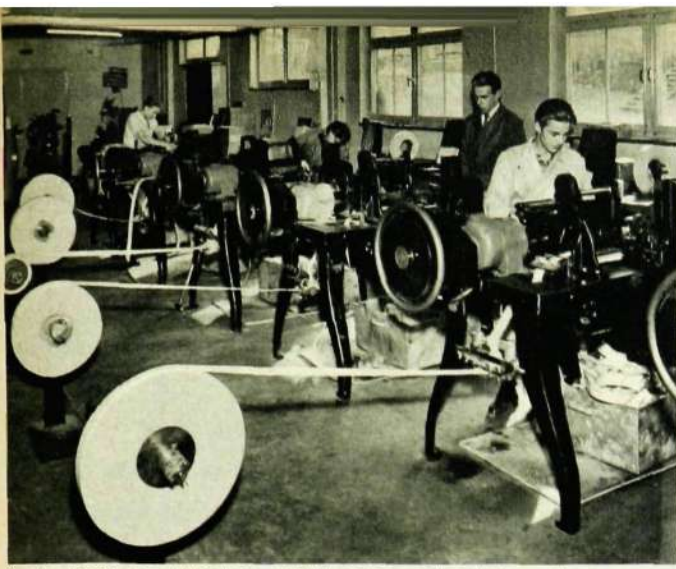
— Vi skulle väl ha igång litet annat föreningsliv också, menar ingenjör *Hedin*, men vi har inte hunnit med det än. Gemensamma söndagspromenader vore säkert inte så dunt, för andan och sammanhållningen är verkligen goda. Jag har varit på åtskilliga företag, men aldrig på något så genomgående trevligt och med så god kamratanda. Vad sägs t. ex. om att flickorna ordnade syjunta för att knäpa ihop märken till våra idrottströjor?

Där kan man tydligen säga, att mannen fått hjälp. Men kvinnan nöjer sig inte med att hjälpa mannen. Det händer som bekant också, att hon vill vara honom lik på ett sätt, som Moseböckernas författare kanske inte direkt tänkt sig. På DKB vill *HON* vara *HONOM* lik även när det gäller spänsten, och fröken *Karin Hoff*, som är en energisk dam, har utverkat ledningens tillstånd att ordna 10 minuters kontorsgymnastik om eftermiddagarna. 13 å 14 flickor samlas i ett av korrespondensrummen och mjukar upp lederna med gymnastik, som ofta avslutas med en liten sprängmarsch ute på terrassen. Gymnastiken har pågått ett par månaders tid och fröken *Hoff*, som själv är ledarinna, märker ingen avmattning i intresset.



Fröken *Karin Hoff* är mån om flickornas fysiska spänst. Här idkas kontorsgymnastik på terrassen. Det lär motverka s. k. kontorsstuss.





Korttryckeriet, som tillverkar i runt tal en halv miljon kort om dagen.

## Föreningen HQ — bra initiativ

Ett annat, ganska originellt initiativ, som visade sig vara en fullträff, togs i februari av en annan energisk dam, stansoperatrishöfd (pang!) på Powersbyrån i Kungstornet, fru *Hildur Näbert*. Hon sammankallade sina kolleger vid större enskilda och statliga företag till ett möte, som efter förfriskningar kände sig starkt nog att bilda föreningen HQ med fru Näbert som interimsordförande. HQ är uttytt Hålkorts-Qvinnor och både Källskattekontoret och Postsparbanken är representerade i styrelsen. Föreningen skulle med mätta kunna sätta »Ej kun til Lyst», eftersom medlemmarna på sammanträdena diskuterar så pass allvarliga ämnen som personalledarens svårigheter och problem, för- och nackdelarna med flitpengar, kontorsgymnastikens vara eller icke vara och kaffepausens stimulerande inverkan på kropp- och själsförmögenheterna.

— Från början hade jag tänkt mig ett sammanträde i kvartalet, men intresset visade sig mycket större än jag räknat med, så vi får nog träffas en gång i månaden istället, berättar fru Näbert. Vi var 10 stycken på första sammanträdet, men många har ringt och bett att få bli medlemmar. Föreningen tycks ha tillkommit i rätta ögonblicket.

## Stansoperatrishöfdens röst

Fru Näberts teorier om personalledning är oss inte bekanta, men en av hennes 9 stansoperatrisher, fröken *Doris Gustafsson*, tycks vara ett levande bevis för att de tillämpas på ett prima sätt i praktiken.

— Jag trivs alldeles utmärkt. Jag har varit här i 2½ år nu, och det är så trevligt.

— Det säger ni väl bara för att chefen står bredvid och hör på?

Protesten innehåller all den indignation, som kan uppbyggas av ett 21-årigt flickhjärta, och det är inte småsaker. Fröken Gustafsson motiverar trivseln med bussiga kamrater och roligt och spännande arbete. Och på vår stilla undran, om det verkligen kan vara *spännande* att slå hål i kort hela dagarna, förklarar hon, att det är det visst.

— Det här arbetet är inte alls mekaniskt. Man vet mycket väl *vad* man stansar in och *varför* man gör det, och man måste hålla tungan rätt i mun. Jobbet är omväxlande också, för vi har så många olika arbetsuppgifter. Svårt? Nej, har man lite lätt att lära, så är det inte så konstigt. Själv lärde jag mig på 14 dar.

## 25-årsjubileum i Rotterdam



Överingenjör Käell överlämnar LME:s minnesgåva till direktör Wieneke. Nederst på sidan en bild, som visar den glada stämningen i salongen, då gästerna lyssnade till en sketch med motiv från 1923, spelad av två telefonister.

Den 10 maj 1923 öppnades den första automatiska telefonstationen efter LM Ericssons system med 500-väljare. I år den 10 maj var det således 25 år sedan denna för LM Ericsson så betydelsefulla händelse inträffade. I Rotterdam firade den lokala telefonförvaltningen dagen med en festlighet i telefonstationsbyggnaden. Det var i västra stadsdelen, Delfshaven, som den första automatstationen byggdes, och det var i ett rum, som för närvarande är ledigt där, som högtidligheterna ägde rum. Denna station skönades under kriget och fick ostört arbeta vidare till skillnad från den stora centralstationen, som till större delen ödelades för 8 år sedan.

Till festligheterna hade telefonförvaltningen inbjudit alla ännu levande, som var i tjänst vid öppnandet 1923 samt dessutom en stor del av den nuvarande personalen. Från Stockholm hade överingenjör Knut Käell infunnit sig. Han var även närvarande vid öppnandet i maj 1923.

Dir. Wieneke, den nuvarande telefondirektören, höll festtalet med en historik över stationens tillkomst och utveckling under de 25 åren. Han framhöll därvid förvaltningens tillfredsställelse över stationens goda kvalitet. De äldsta delarna av stationen arbetar ännu oklanderligt.

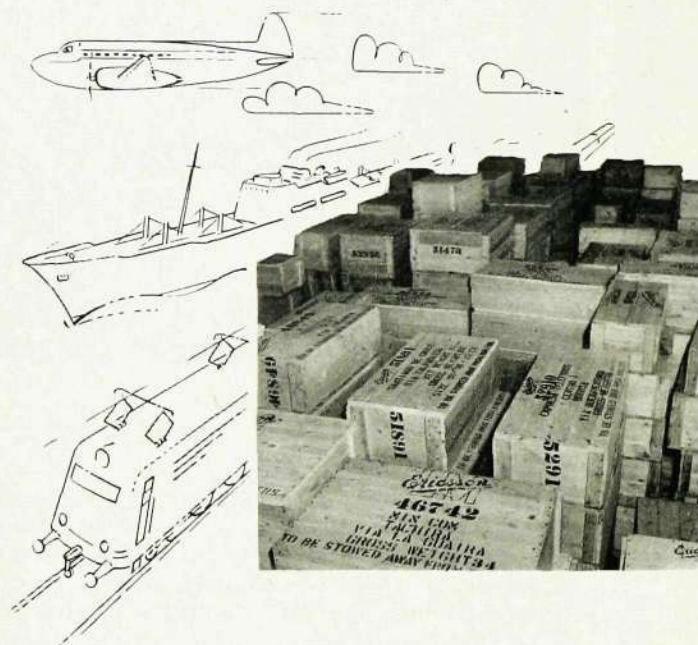
Vid jubileet överlämnade överingenjör Käell en modell av en modern 500-väljare, uppsatt på en teaktavla, som även försetts med Rotterdams vapen och en plåt med dedikation. Tavlan upphängdes sedan i dir. Wienekes tjänsterum.

Dir. Boom, som varit telefondirektör i Rotterdam ända till i september förra året, då han avgick med pension, uttryckte sin belåtenhet med de av L M Ericsson levererade stationerna. Han framhöll, att vid den första beställningen hade han visserligen funnit priserna höga, men det hade sedermera visat sig, att den, som köper dyrt, köper billigt.



När LME:s produkter är färdiga för leverans, tas de om hand av expeditionsavdelningen, som svarar för att de kommer kunderna till handa. Det är långt ifrån något lätt arbete att ordna ur alla synpunkter bästa transporter till kunder i världens alla hörn, även om man inte längre ställs inför så stora svårigheter som under kriget.

De flesta långväga transportererna går sjövägen, men på kortare håll används också järnväg och bilar. I en del fall begagnar man sig också av fraktflyget.



## EXPEDIERA ÄR EN KONST...

*»Expediera är en konst utav det sköna slag och den lyckas blott sällan, det man sett. Våra båtar går galet och att i tåg få tag är ett arbet' i möda och i svett. Om en order går fram, som den vålan sällan gör, inte kan expeditionen väl ändå rå därför!»*

Ovanstående nämnda sjöngs redan för åtskilliga år sedan om expeditionsavdelningen. Den är elak, men speglar på sätt och vis sanningen, sådan den är i dag. Ty den ger en liten uppfattning om de svårigheter, som hr E Bodström, LeC, och hans medhjälpare i Midsommarkransen har att kämpa mot.

Expeditionen är centralpunkten i det nervsystem av transportförbindelser, som från LME sträcker sig ut över jordklotet. Det är denna avdelning, som svarar för att varorna kommer fram till kunderna i världens alla hörn, att varje kund får rätt försändelse och alla försändelserna åtföljs av de högar av papper, som måste till för att lämna största möjliga garanti mot onödiga förseningar. Det går inte så överdrivet fort ändå, även om varupartierna inte »upplever» sådana äventyr, som några lådor telefonmateriel råkade ut för under kriget.

I början av april 1940 stod dessa lådor — sex stycken — färdiga att fraktas till Bangkok via Göteborg. Göteborg blockerades och en månad senare var sändningen på väg över kontinenten till Genua för att nå en Singapore-båt därifrån. När båten — försenad — äntligen blev tillgänglig där, var italienarna med i kriget. Lådorna kom tillbaka till Stockholm och gick vidare till Petsamo. Åter stopp och retur för att i november vara på väg igen, denna gång över Leningrad, Baku, Pahlevi, Bandar-Shahpour och Karachi till Colombo på Ceylon. Där råkade sändningen befinna sig, när Thailand drogs med i virveln på Japans sida. Ödet fullbordades genom att britterna lade

beslag på hela härligheten, för att så småningom, till någon tröst, betala kalaset via svenska utrikesdepartementet.

### Planmässighet och improvisation

Sådant kan hända under krig. De militära operationerna upphörde så småningom och samfärdseln återupptogs efter hand. Någon ekonomisk fred eller ens vapenstillestånd har dock ännu inte skymtat. Transportproblemen är lösta, men andra problem kvarstår och anmäler sig ständigt i form av valutaförordningar och importrestriktioner. Det är mot denna bakgrund som man kan konstatera, att expeditionens arbetsuppgifter inte bara utökats utan också delvis ändrat karaktär sedan förkrigstiden. Man rör sig i en atmosfär av handelsavtal, kontingenteringar och valutaförordningar, som i och för sig kan vara spännande, men samtidigt gör deltagaren i gamlet en smula andfådd. De stegrade anspråken måste mötas med strävan efter ökad planmässighet och metod i arbetet, men dagens situation tvingar till improvisationer, som ofta har rakt motsatt effekt.

Det har sedan gammalt ansetts praktiskt att geografiskt dela upp expeditionens arbetsuppgifter på olika grupper inom Les. Varje grupp specialiserar sig på sina respektive länder och svarar i stort sett för alla åtgärder i samband med varuleveranserna dit. Expeditionen är en typisk hjälpavdelning, som betjänar inte bara huvudfabriken, utan även i större eller mindre utsträckning de flesta övriga koncernföretagen i Sverige och utomlands. Speditörens verksamhetsfält är vidsträckt och skiftande. Uppgiften att samordna leveranserna av produkter från HF, RMI, GR, SIB och Karlskrona med ackumulatorbatterier från Oskarshamn, motorer från Hälsingborg och Kristinehamn, ackumulatorsyra från Reymerholm, kablar från Älvsjö och Sundbyberg, kabelbärlina från Lesjöfors, smide och kanthalmateriel från Hallstammar och slutligen den mångskiftade materiel, som från England, Finland, Mexiko och USA levereras till LM:s anläggningar, är ett

fascinerande pussel. När speditören i sin hand håller fakturorna, packnings-specifikationerna, konossementet, försäkringspolisen (det kallas faktiskt så, fast det är ett papper!), konsulatfakturan och frakträknungen och sedan med en stolt gest och en lättadens suck överlämnar hela luntan till ekonomiavdelningen och banken för inkassering av slantarna, känner han en havsdjup inre tillfredsställelse.

### *Två olyckor, som tillsammans blev tur*

Avdelningen får också hjälpa till med en hel del, som inte direkt ligger på det kommersiella planet. Exempelvis att skicka livsmedelsförsändelser till utlandet eller ordna transport av utresande och hemvändande LM:ares personliga tillhörigheter.

I all synnerhet de sistnämnda sändningarna är förbundna med stora bekymmer för hur de efterlängta ägodelarna ska se ut, när de kommer fram efter att ha passerat en rad mer eller mindre ökända hamnar, där inte bara människor kan råka illa ut. Trots allt går det bra för det mesta. I ett särskilt fall gick det t. o. m. alldeles utomordentligt bra. Den ena olyckan råkade neutralisera den andra på ett sätt, som inte saknar sina poänger.

En möbeltransport — emballerad i ett s. k. lift — blev under avspärningen stående i Göteborg i hela fem år innan den kunde gå vidare. Vid upppackningen på andra sidan Atlanten befanns det, att »liftet» invaderats av både råttor och kackerlackor. Men — kackerlackorna hade segrat på grund av sin överväldigande majoritet och av rättorna återstod bara skeletten. Medan möblerna var oskadade!

Vi nämnde, att avdelningen delats upp i grupper, som var och en svarar för sitt land, resp. sina länder. Vissa gemensamma ärenden, exempelvis exportlicensering, rapportverksamhet, försäkringsfrågor, fraktnoteringar, fraktrstitutioner, fraktkassa, tullrestitutions- och konsignationslager, handläggs dock centralt, fast i samråd med resp. speditörer. En särskild grupp, *Lef*, svarar i första hand för den svenska faktureringen, bl. a. alltså för faktureringen på LM:s största kund, Telegrafverket.

### *Porten till yttervärlden*

Den direkta förbindelse-länken med verkstaden och yttervärlden är *Lep*, dvs. den till packrummet förlagda delen av speditionen. Den är den port, genom vilken LM-produkterna rinner ut i världen, antingen de nu stannar i Stockholm eller fortsätter med post,

järnväg, båt eller flyg. Här gäller det att ha klara papper på vad man tagit emot och vad man lämnat ifrån sig, att se till att förpackning och märkning är korrekta och att varan i rätt tid överlämnas till de transportorgan, som får i uppdrag att sörja för vidarebefordran, allt faktorer, som har avgörande betydelse för att transporten ska gå i lås.

Påståendet, att exportgodset »rinner ut» genom packrummet innebär till stor del en önskedröm och ett mål, som expeditorsfolket strävar efter. Till vissa länder och under gynnsamma förhållanden går expedieringen fort och bra, men detta idealtillstånd är långt ifrån uppnått över hela linjen, något som trängseln i packrummets lagerutrymmen nogsnamt vittnar om. Man hoppas dock på bättre tider...

### *Flygfrakt ännu inte ekonomisk*

Vilka är då de transportmedel, som i allmänhet anlitas?

De avgörande faktorerna vid valet av transportmedel är snabbheten och kostnaden. För transporter inom landet ligger järnvägarna och i viss utsträckning postbefordran i förgrunden. Detta gäller även för transporter till de grannländer och närliggande områden, med vilka vi har direkt järnvägsförbindelse. Biltransporter förekommer, bortsett från de lokala transporterna, regelbundet, ehuru i begränsad omfattning.

För transporter till mera avlägsna liggande utrikes orter utnyttjas både järnvägs- och bilmöjligheterna till vissa områden i Europa, men i huvudsak har man sjöfarten och framför allt de förnämliga svenska linjefartygen att lita till, numera i regel motorfartyg med hög fart och goda lastnings- och lossningsmöjligheter. De tillryggalägger avstånden även till våra mest avlägsna marknader på så pass kort tid, att skeppningsdokumenten nätt och jämt hinner skrivas, legaliseras och med flyg nå fram i tid.

Flyget, främst fraktflyget, har ännu inte kommit att spela den roll, som man kanske väntat. Trots det höga värdet på LM:s produkter är flygtransport ännu inte ekonomisk annat än i undantagsfall. När det kniper är emellertid flyget en ovärderlig tillgång, som räddat många kinkiga situationer. Om flygfrakterna kan hållas på en rimlig nivå och förtullningen vid varans framkomst kan klaras lite snabbare, har flyget en viktig uppgift att fylla vid försörjningen av våra kunder med högvärdiga och mindre skrymmande reservdelar.



Då och då kan man tydligen finna en överraskande lycklig lösning på ett kinkigt problem. Varför skulle annars hrr E Bodström, LeC, och L Holmqvist, Les, se så belåtna ut?



Hr K-E Andersson, Les, fyller i konossement, hrr S Ögrim och A Klingberg, Les, studerar förbindelserna med Indien, och hrr E Linné, Le, och S Pettersson, Les, diskuterar tullrestitutionsfrågor.



I packrummet emballeras och förpackas produkterna.

Nedan: Hr H Henriksson, Vta 25, märker lådor innan de skickas ut på äventyr i främmande världsdelar.





Italiens minister i Stockholm, signor Migone med svenskfödd maka har besökt LME och ses här ovan betrakta en av de äldsta LM-telefonerna.

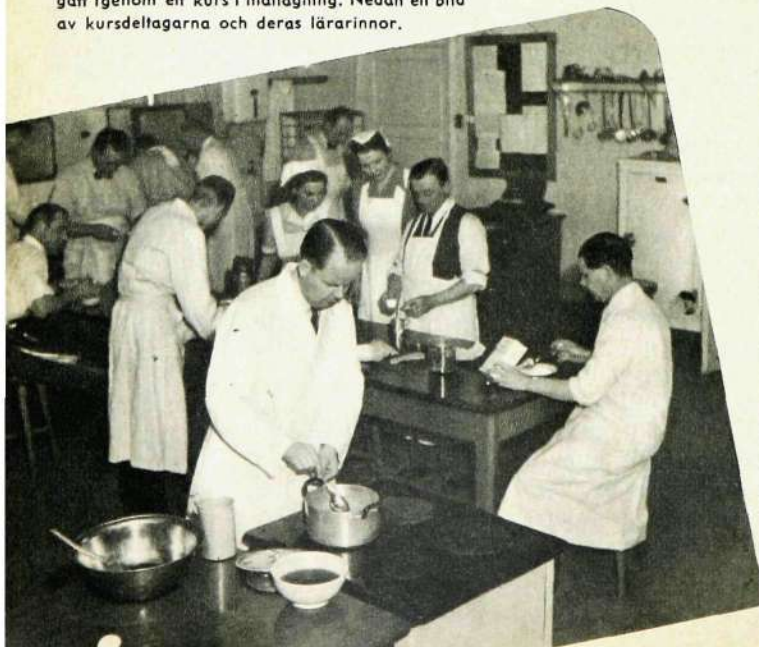
LM-orkestern fyller 10 år i höst och jubileet ska firas värdigt. Här de båda kontrabasisterna V Greber och E Berglund i aktion.

USA:s förre ambassadör i Stockholm, Mr L Osborne, har nyligen besökt Sverige och därvid även gjort visit på L M Ericsson i Midsommarkransen. Här ses han tillsammans med fru Adèle Heilborn i Sverige-Amerika-stiftelsen.



Tio herrar från LME har, som berättas på annan plats i detta nummer av KONTAKTEN, nyligen gått igenom en kurs i matlagning. Nedan en bild av kursdeltagarna och deras lärarinnor.

Sällskapet LME hade 28 maj värmdag med dans och spex på Grand Royal. Här ovan ses fröken Karin Andersson, Exk, och fröken Gund Lagerwall, Gr, städa H T T Cedergren, alias ing. B Barkland, Xubs, i porträttet.



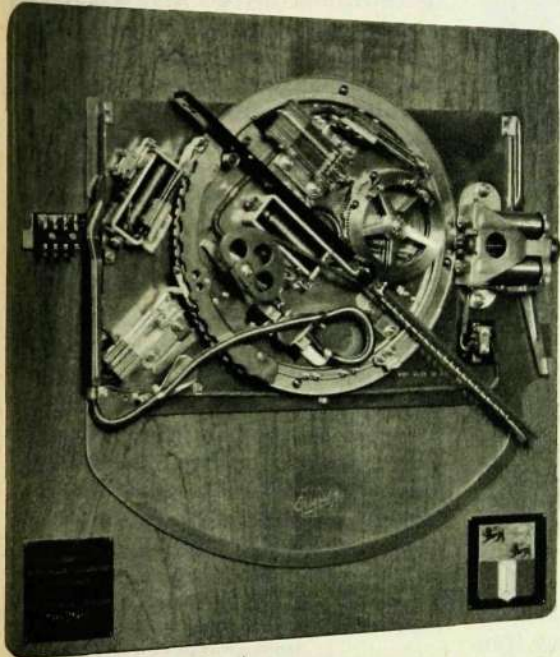
Vid det stora Ermiplasket i Forsgränkska badet, om vilket skrivs utförligt på annan plats i tidningen, gjorde bl. a. hr G Markevärn, avd. 3, en mycket uppskattad humoristisk uppvisning. Här kliver han ur det våta rakt i armarna på det sköna.





Den 24 april—9 maj hade LME:s konstförening utställning i Midsommargården. Eva-Marie, 3 år, dotter till ing. H Berglund, Vtv, ses t. v. beundra ett av de utställda konstverken.

Den 10 maj var det 25 år sedan LME installerade den första automatiska telefonstationen i Rotterdam. I samband med jubileet överlämnade LME en minnesgåva, som bestod av en 500-linjersväljare, uppsatt på en platta av teakträ. Se vidare sidan 45.

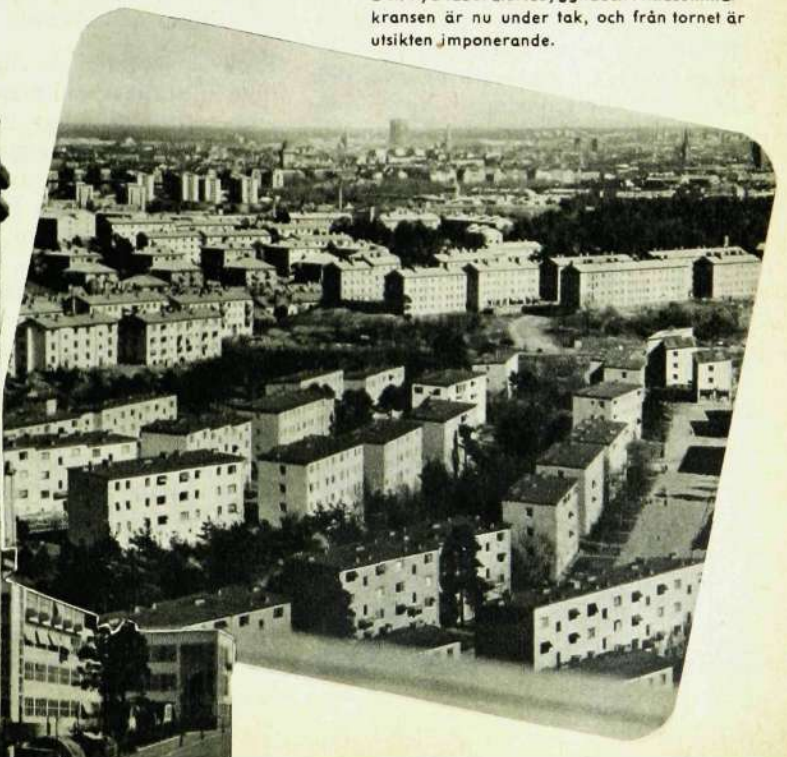
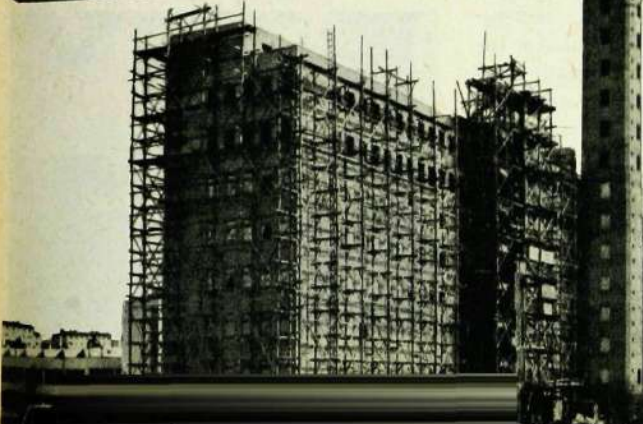


Barnpensionatet på Resarö, dit förra årets sommarkoloni var förlagd, har nu inköpts av LME, som även i fortsättningen kommer att förlägga koloniverksamheten till denna plats.



Valborgsmässoafton konserterade LM-kören i matsalen i Midsommarkransen under lunchrasterna. Dirigent var hr Joh. Gohs, Vta 87. Två uppskattade solonummer utfördes av hr Rudolf Nordström, Ud.

Den nya laboratoriebyggnaden i Midsommarkransen är nu under tak, och från tornet är utsikten imponerande.



# Brev från Indien

Avsikten med denna lilla artikel är att skildra några av de intryck, som väller emot en LM:are i Calcutta, där LM just öppnat en filial till sin nord-amerikanska organisation, Ericsson Telephone Sales Co. Vi tänker sälja, förutom allehanda LM-materiel, även tänger från Lindströms i Eskilstuna, lödkolvar från ESAB och kvicksilverreläer från Häge i Stockholm samt mångahanda telekommunikationsmateriel, som förmedlas av ETS i New York från fabrikanter i USA. Om den omfattning våra indiska affärer kan komma att få, kan ännu ingenting sägas, den beror inte minst på den politiska utvecklingen i Indien. Det borde kanske förutskickas, att den gamla benämningen Indien här kommer att användas som ett sammanfattande namn för de två huvudländerna, India och Pakistan.

Indien har, när dessa rader skrivs, uppdelats i två självständiga stater, s. k. Dominions, dvs. ernått den högsta grad av självstyrelse, som länder inom Brittiska Imperiet kan få och som Canada, Sydafrika och Australien sedan länge åtnjuter. Inom kort kommer båda staterna att få bestämma, om de vill stanna inom imperiet eller bli helt och hållet självständiga. Gissningar görs i båda riktningarna, och man anser att Pakistan troligen kommer att styra närmare Storbritannien än India. Vilken politik som än väljes betyder den dock ganska litet i jämförelse med de problem av annan na-

Två indiska LME-tjänstemän utanför Calcuttakontoret.



tur, vilkas lösning kommer att kräva både tid och kapital. Ett sådant är t. ex. omplaceringen av de flyktingar, som vid delningen strömmat i båda riktningarna och som under de två sista åren t. ex. anses ha fördubblat Calcuttas folkmängd till 4 miljoner människor.

Det har tyvärr inte varit förenligt med jobbet att studera Indiens historia eller dess föregående politik, utan jag har direkt fått försöka förstå vart det styrande Indien vill föra sitt land. För närvarande är ledarna ense om att vägen till ökat välstånd går genom snabb industrialisering, varigenom de stora produktionsfaktorerna, i första hand råmaterial och arbete genom att utnyttjas rationellt tillsammans med indisk företagsamhet och kapital skulle kunna föra landet till en internationell rangplats.

Tills vidare har man socialiserat järnvägar och telefoner, och vattenkraft och ångkraft står närmast i tur. Ett särskilt intressant statligt projekt är



Mr. Lonie med avdelning Pb i Calcutta.

»Damodar Valley Scheme», ett jätteföretag, som går ut på att dämna upp Damodar-floden, vars vattenmassor därigenom skulle kunna användas för bevattning och elkraft.

En svårighet för en europé här i Indien är språket, om man nu med detta enda ord lättvindigt vill avfärda de över tvåhundra sinsemellan ofta obegripliga dialekter av fullkomligt olika ursprung, som talas i Indien. Mest användbart är hindustani, ett språk, som är en gyllene medelväg mellan »urdu», som skrivs med arabiska bokstäver och »hindi», som skrivs med ett från sanskrit kommande alfabet. Hindustani kan användas i hela norra Indien men ej i södra, där faktiskt engelskan är mera universell. Hindustani är ganska besvärligt att lära sig, glossorna bjuder intet stöd för minnet, prepositionerna har utbyttis mot postpositioner, och verbet står alltid sist i satsen. Hindustani statar med mycket väl utvecklade räkneord. Sålunda finns särskilda ord för  $\frac{1}{4}$ ,  $\frac{1}{2}$ ,  $\frac{3}{4}$ ,  $1\frac{1}{4}$ ,  $1\frac{1}{2}$ ,  $1\frac{3}{4}$  och det finns också särskilda

Ingenjör Lars Mjöberg, som i höstas reste till Calcutta för att tillträda befattningen som direktör för den nyöppnade filialen till Ericsson Telephone Sales Co, har tillstått KONTAKTEN nedanstående artikel, vari han skildrar några allmänna intryck från sitt nya verksamhetsfält.



ord för talen 100 000 och 10 000 000. Det påstås t. o. m. att det i gammalindiska språk funnits uttryck för sådana tal som  $10^{18}$  (1000000000000000000).

Jag borde kanske berätta om det rika indiska djurlivet, men jag har faktiskt inte än haft tillfälle att se vad djungeln bjuder på. Vad jag däremot med egna ögon sett och särskilt fäst mig vid här är naturens egen renhållningstjänst, som framförallt ombesörjes av tre typiskt asiatiska fåglar. Den första är den asiatiska kråkan, *Corvus splendens*, som på ett fullständigt överkråkligt sätt förenar alla släktets framträdande egenskaper. I sina sociala vanor har hon vad beträffar skräp hämtat mycket från råkan och i fråga om svaghet för glitter kan hon väl knappast överträffas av skatan. Denna människans följeslagare finns överallt och hörs överallt. Liksom ett interurbant telefonsamtal har en bakgrund av brus från angränsande kabelpar och inkopplade förstärkare, så sker här i Indien alla samtal (alltså även de utan telefon) till en bakgrund av ca 5 dB (i medeltal) av kräkkrax.

Vid sidan av kråkan riskerar den mästertflygande gladan nästan att bli bortglömd. Emellertid blir man ofta när man minst anar det påmind om hennes existens, när hon från en upphöjd plats med fri utsikt gör en störtdykning mitt framför näsan på den överraskade främlingen, för att ta vara på någon på marken liggande läckerbit.

Floden Hoogly flyter bred och majestätisk förbi Botaniska trädgården.



Gamarna är också intressanta att se på, och jag har aldrig sett deras likar i fråga om segelflygning. Deras matvanor är ju ganska obehagliga, men man måste beundra deras förmåga att komma tillstädes så fort en av de heliga korna lämnat de jordiska betesmarkerna.

I botaniska trädgården i Calcutta har man goda tillfällen att beundra vad en av våra stora landsmän åstadkommit i fråga om klassificering av växter. Jag syftar naturligtvis på Linné, som trots att han aldrig kom till Indien ändå måste ha haft ganska fullständiga kunskaper om Indiens flora. Bland de mest intressanta företeelserna i den botaniska trädgården är bunyanträdet, vars grenar ständigt sänder nya utlöpare mot marken. Ett exemplar, som jag sett där har med 180 år på nacken 808 stammar.

Att beskriva indiern är betydligt svårare än att tala om det indiska djur- och växtlivet. Här finns så många olika sorters folk och sådana oerhörda klasskillnader, att det är praktiskt taget omöjligt att ge en bild av befolkningen utan att skildra en massa olika folkslag och yrkesgrupper. I Calcutta kan man nu på grund av de extraordinära förhållandena — jag syftar mest på flyktingarna — inte riktigt göra klart för sig hur indiern lever och ordnar det för sig, men i Sydindien blir man angenämt överraskad av den stora renligheten och den goda ordningen, jämfört med förhållandena i Bengalen. Före oroligheterna var Kashmir ett paradiset, och europeer, som var där på vad man kallar den gamla goda tiden vet berätta om jordgubbar med frusen grädde, härliga skogspromenader, husbåtar, fiske i älvarna och den vidunderliga utsikten över Himalaya.

Vi svenskar i Indien hoppas på att förhållandena såväl inom som utom Indien skall stabilisera sig och att vi i arbetet för de svenska exportindustrier, som sänt oss hit, inte ska möta andra svårigheter än de som försäljare kan träffa på i vilket annat land som helst. För våra indiska vänners vidkommande hoppas vi dessutom, att bråket i Kashmir snart skall klaras upp, och de pengar, som nu går åt till militära ting i stället skall kunna användas till fredliga investeringar, som i sinom tid kan ge till resultat den åtrådda höga levnadsstandarden.

## EN PENSIONÄRS BESVÄRLIGHETER

Gamla kamrater bland pensionärerna har bett mig skriva lite i KONTAKTEN och berätta minnen. Kanske det var meningen, att bara minnen från LM skulle förekomma. I alla fall tänker jag berätta, hur det känns att plötsligt bli avkopplad och sysslolös, när man varit i farten många år.

Jag slutade på LM den 1 november 1934 och var nog i stort behov av vila, det förstår jag nu efteråt. Först var det skönt att vara fri, och jag gav min gamla trogna väckarklocka permission. Men så småningom började en viss oroskänsla inställa sig. Jag försökte intala mig, att det var dumbheter, att jag var karl nog att sköta min frihet och ha trevligt.

Emellertid inträffade saker, som jag inte var förberedd på. Jag hade alltid varit fin på mat, men nu förlorade jag matlusten. Vidare hade jag alltid varit en veritabel sovstock, men nu blev jag sömnlös. Min gamla bordstudsare, som inte gjorde sig någon brådska när den talade om för mig vad klockan var, höll på att göra mig tokig. Till slut åkte den ut i ett annat rum. Men jag blev inte sömning ändå.

En natt flög en genialisk idé i min skalle. Jag var nog rädd att hamna på Beckomberga, men kanske lite lantliv kunde sätta fason på mig igen. En brorson till mig har en liten gård i min hembygd i Sörmlands skärgård. Där kanske man kunde bättra på matlusten — sjön suger ju.

Min brorson lovade ordna både matlust och sömn åt mig. Jag bad att få en yxa. Den kom, men fy tusan, vilken yxa! Bättre don fick det lov att vara. Det var visserligen 40 år sen jag skogsarbetade sist, men lite fasoner fick det väl ändå vara. Nå, jag fick en bättre yxa och fraktades ut till en ö, där en massa vindfällen skulle huggas till bränsle.

Det såg inte så värst inbjudande ut med träd kullslagna och på lut mot varandra i stora rösen. Upp på en granstam och börja kvista! Inte kom jag ihåg, hur hårt man skulle hugga på en grangren. Jag drämde till så både grenen och jag åkte i backen. Upp igen och pån igen, det var tusan, vad jag slet, som en hund, det måste jag säga. Men jag hade ju rest ut för att få lite karlfasoner på mig, så inte sjutton fick man backa.

Ifråga om sömn kom jag dock ur askan i elden, för den träningsvärk jag fick rådde inga dunbolstrar på. Armar och rygg ska vi inte tala om, och det var illa beställt med resten också. Hade jag inte varit med om liknande i unga dar, hade jag inte blivit gammal i skogen. Men nu ville jag tukta mig och höll ut, värken gick

över, jag sov ovaggad och började få lite karlatag i mig.

Men det fanns nog de, som observerade mig. En ung fiskare frågade, när jag rodde förbi en morron, om »farbror gett sig av ut i vildmarken». I Stockholm hade dom ju ingen användning för gamla gubbar, sa han. Så kröp det fram, att min brorson berättat att jag kommit ut på landet och gett mig till skogs, »och där lever han en hel jävel». Det var beröm.

Ja, jag höll ut hela vintern, och när jag blev van mädde jag bra av det friska livet, blev stärkt till både kropp och själ och var stolt över att ha vunnit seger över mig själv. Frampå västkanten reste jag till Stockholm och kände mig präktig, mina händer var fasta och kraftiga och jag var i prima form. Gamla kamrater förvånade sig över att jag såg så ungdomlig och frisk ut. Så blir man i skogen, sa jag, gå inte här på gatorna och var ledsna.

Jag har fuskat i många yrken sen, sjutton vet allt jag härjade med, jag höll på att få pippi ibland och många tokroliga saker hände, som jag gärna ska berätta om en annan gång. Men mitt råd till sömnlösa är: bort från sofflocket, ut i skogen, så får ni både sömn och aptit, även om det är kymigt i början.

Med hälsning  
Johan Linder

## SRA HÄLSAR VÅREN

»Tjo, vad de va livat i holken i onsdags», gnolades det litet varstans på SRA efter den personalfest, som tjänstemännen vid SRA höll på hotell Carlton onsdagen den 12 maj. Ett sextiototal tjänstemän med direktörerna i spetsen samlades då till middag med dans.

Arrangörerna hade med anledning av skottåret beslutat att damerna skulle föra herrarna till bordet. Fru M Hansen, som fått dir. Alexandersson på sin lott, hälsade nog så versifierat — som det brukar stå i Grönköpings Weckoblad — gästerna välkomna. I pausen mellan den väl nedsuttna lammsadeln och den djupfrysta glacen värmdes sällskapet med en historik över SRA av ing. S Kullander, och medan glacen uppmjukades till behaglig konsistens talade dir. B Svensson och ing. I Svedberg oförberett över var sitt brännande problem. »Kjolen, kort eller lång?» resp. »Aga eller icke aga?» Till sist tackade dir. Alexandersson för vad som bjudits och utbringade leven för våren och bolaget.

Vid det laget hade herrarna karskat upp sig till den grad, att när sedan dansen trädde, visade sig även den minste vara en jätte, som dansade och konverserade med samma varma kropp och själ. Fram emot 2-tiden på morgonen till den 13 maj, då proppen till den varmgångna radiogrammofonen diskret urskrivades av en sömning hovmästare, var samtliga deltagare absolut på det klara med att våren gjort sin entré.

Ett ljuvt, kvinnligt väsen kom åkande den enkelriktade Mellangatan på cykel — naturligtvis åt fel håll. Mötte en »myndighetsperson», som dundrade: — Ser ni inte körriktningsskylten? — Jaså den där! Jo, men den har ju suttit där så länge...

# LME I NEW YORK 50 ÅR!

Nu et och framtiden sysselsätter oss så intensivt på ETS, att vi sällan har tillfälle att spekulera över det förflutna. Döm därför om vår häpnad, när vi en vacker dag fick ett brev från den kommitté, som fått i uppdrag att förbereda firandet av staden New Yorks 50-årsjubileum, vari Ericsson Telephone Sales Corporation gratulerades till sin 50-åriga verksamhet i staden! Var vi verkligen så gamla?

En undersökning visade, att kommittén hade fått uppgiften från Dun and Bradstreet, en firma, som är känd för sitt välskötta företagsregister. Ericsson Telephone Sales Corporation står upptaget under detta namn i deras referensbok för 1898. Detta var mer än vi själva visste. För att få lära mera om gamla tider, vädjade vi till direktör Hemming Johanssons utmärkta minne. Han meddelade, att LME uppsatte eget kontor i New York först 1902, med ingenjör Klas Weman som föreståndare. Emellertid var LME verksamt här redan under 90-talet genom en agentfirma. Herrarna i denna firma var synnerligen företagsamma, och det är troligt att de låtit registrera firmanamnet Ericsson Telephone Sales Corporation. Summa summarum: vi fanns här faktiskt redan för 50 år sedan!

Det torde vara relativt få av nu verkamma firmor i New York, om vilka man kan säga detsamma. Därför skall de hedras alldeles särskilt, när New York fyller 50 år. Äsch, invänder alla med en mun, New York är ju mycket äldre. Visst! Men Stor-New York bildades först 1898 genom sammanslagning av de fem stadsdelar (boroughs), av vilka staden fortfarande består.

Så nu skall här firas! Jubileumskommittén står under beskydd av nuvarande borgmästaren William O'Dwyer, och programmet för jubileet omfattar bl. a. en internationell luftfartsutställning 31 juli—8 augusti 1948 i samband med öppnandet av det nya flygfältet i New York, Idlewild, som blir världens största kommersiella flygfält. Vidare blir det en utställning i Grand Central Palace, 21 augusti—19 september, visande New Yorks kulturella och industriella utveckling under 50 år.

I programmet ingick ursprungligen, att de planteringar, som löper i mitten av Park Avenue, New Yorks förnäma gata, skulle omvandlas till utställningsområde. Till besökarnas bekvämlighet skulle rullande trottoarer byggas längs båda sidor av avenyen för att föra dem till utställningens olika delar. Trottoarerna skulle pas-

sera tvärgatorna rullande på bågar. Vi, som bygger och bor vid Park Avenue (ETS har sitt kontor där) protesterade livligt mot att få vår fina gata förvandlad till ett Coney Island, och förslaget röstades omkull. Något sådant kan vi alltså inte bjuda på, men Ni är ändå hjärtligt välkomna hit att fira 50-åringen New York i sommar! Vi möts vid klockan i stora hallen på Grand Central.

Hans Kraepelien

(som utnämns till ledamot av jubileumskommittén i ett fint diplom med porträtt av både indianen, som sålde och holländaren, som köpte Manhattan för 24 dollar på 1600-talet).

## BILTELEFON USA — ÄPPELVIKEN

Det måste kännas ganska underligt att sitta i en bil, som tar sig fram i den kompakta trafiken på Fifth Avenue i New York, se skyskraporna torna upp sig som berg och bekvämt tillbakalutad i sätet samtala med sin fru, som sitter vid telefonen hemma i villan i Äppelviken. Överingenjör Hugo Blomberg, UC, fick göra den erfarenheten under sitt senaste besök i USA.

Tillsammans med ett flertal herrar från LME-koncernen hade ingenjör Blomberg av Bell Telephone Laboratories inbjudits att prova Bell Telephone's biltelefonsystem. Först utväxlades samtal från bilen med LM:s New York-kontor ett trettiotal kvarter längre bort, och sedan till en av New Yorks förstäder, varefter man beslöt att göra ett prov med ett samtal med Stockholm.

Telefoncentralen ringdes upp och från bilens telefonnummer, WJ 2—2829, bestämdes Stockholm 25 75 80. Samtalet skulle komma om fem minuter, lovade telefonisten. Fem minuter gick, medan bilen rullade vidare. Sex minuter, sju... Då kom signalen.

— Klart Stockholm. Var god och dröj ett ögonblick!

Samtalet utväxlades och hördes utmärkt. Faktiskt lika bra som från en stationär apparat. Över huvud taget visade sig den trådlösa förbindelsen mellan bilen och telefoncentralen utmärkt och några »skuggbildningar» på grund av de höga husen kunde inte märkas. Däremot hördes det något sämre en särskilt regnig och ruggig dag, då ett senare prov gjordes.

Biltelefonen har gjort en snabb fram-marsch i Förenta Staterna. Den första anläggningen installerades sommaren 1946 i St Louis, och nu räknar man med i runt tal 5 000 abonnenter, fördelade på ett 70-tal städer. New York har f. n. ca 150 abonnenter. Abonnemangsvygiften är \$ 20 per månad eller ungefär 3 gånger den normala.

Anläggningen i bilen är varken skrymmande eller iögonenfallande. Utifrån ser man bara en 1/2 meter lång antenn på taket. Själva sändaranordningen brukar vara inrymd i bagagerummet. »Luren» är placerad i en hållare, monterad under instrumentbrädan eller bakom baksätet, och är försedd med tal- och lyssningsomkastare som en vanlig radiotelefon. Förbindelsen mellan bilen och telefoncentralen upprätthålles med FM-radio, som arbetar på ca 2 meters våglängd.

Biltelefonen kommer säkerligen att undergå en hastig utveckling i USA, där bilen spelar en ojämförligt mycket större roll än i Sverige. Vilka möjligheter detta telekommunikationsmedel erbjuder, ligger i öppen dag. Om man t. ex. inte hinner vänta på ett beställt telefonsamtal (även om det kommer snabbt i USA), lagar man bara så att man får det överkopplat till bilen. Från bilen kan man ge order till kontoret om lämpliga dispositioner i brådskande fall. Och så vidare.

## »STORA» SPARARE OCH »SMÅ»

Rektor Holter Sohlenius, chef för KF:s sparpropaganda, ansluten till Folkrorelsens sparkampanj, framhåller i ett uttalande för Handelsarbetaren, att ett vanligt argument i sparsambetsdiskussionen är, att det är de rika, som ska spara. Dels för att de har råd till det, dels för att det då blir stora pengar för landet.

För att visa resonemangets ohållbarhet framlägger rektor Sohlenius följande exempel:

Om alla med över 50 000 kr i årsinkomst nysparar 10 000 kr om året, blir det tillsammans 38,6 miljoner. Om alla med över 20 000 kr i inkomst sparar 1 000 kr extra, blir det sammanlagt 27 miljoner. Men om alla med en inkomst under 20 000 kr sparar bara 100 kr per år, gör detta tillhoppa 300 miljoner kr. Och vidare: om alla hemarbetande kvinnor i landet avsatte 1 kr per vecka under ett år, skulle de gemensamt åstadkomma ett nysparande på 75 miljoner kronor. Dessa uppgifter är byggda på 1944 års inkomststatistik.

En ökad medborgarskolning i ekonomiska samhällsfrågor — och därmed givetvis ett ökat intresse för personligt sparande, för en sund planläggning av den egna ekonomin — det är kanske när allt kommer omkring det viktigaste resultatet av Folkrorelsens sparkampanj, framhåller rektor Sohlenius slutligen.



# RENT AV TRÅDLÖST

Året har sina milstolpar. Valborgsmässöafton är en av de mera betydelsefulla. Nästan lika betydelsefull som julafton. Fast man inte nödvändigtvis behöver bada dan före. Vilket inte hindrar, att man kan få duscha rätt ofrivilligt. Alldeles som i år, både den dan och den följande. Vilket för övrigt kom oss att minnas en händelse i vår bitterljuva ungdom.

I den lilla stad, på den tiden upp till taken — ja, husen var ju inte så höga — fylld av vår Weltschmerz, hörde det till traditionen, att stans musikanter i den tidiga första majmorgonen skulle marschera runt gåtorna och blåsa i bara mässingen. En gång regnade det, så det sjöng i plåttaken, men musikanterna trampade på så vattnet stänkte om galscherna och blåste »Sköna maj» av alla krafter — undras för övrigt, om de kunde någon annan melodi. Mitt på Storgatan gjordes plötsligt halt. Resten av musikkåren väntade medan bastubisten tömde några liter nederbörd ur sitt instrument. Varpå musiken brakade lös igen.

Dessa musikalska prestationer var dock avgjort att föredra framför dem som förekom utanför vårt fönster strax efter midnatt sista april i år. De förde osökt vår tanke till »Skriet från vildmarken».



Associationerna av vargatjut kopplade våra tankar in på SRA. Vare det oss fjärran insinuera något om kvaliteten hos detta bolags högtalare — vi bara kom ihåg en liten historia, som man hade roligt åt där för några år sedan. En radiohandlare långt upp i norr ville ha upp ett parti mottagare. Tyvärr hade han ont om kontanter. Däremot hade han gott om renar. Kunde inte SRA ta några av dessa trevliga djur i utbyte?

Strängt taget kunde väl radiohandlaren förslag vara något att tänka på till vintern. Det är visserligen långt dit, men man bör ju vara förutseende. Och vi tänker på bensinransoneringen. Det skulle inte alls vara någon tråkig syn att se en och annan mera bemärkt LM-are hasa in genom grindarna i ackja, dragen av en präktig renoxe. Varjämte vi för egen del framför en smutsig och nerstänkt bil vida föredrar en renhjörd.

När allt kommer omkring är det emellertid kanske bäst att överlåta åt vederbörande själva att avgöra, om de vill syssla med renhållning eller inte.

I detta ögonblick upplyser Elak Anonym Röst i lokaltelefon, att vissa av LM:s bilar visat en märkvärdig dragning åt renar.

Dikesrenar, nämligen.

Nu orkar vi inte längre.



För övrigt är att notera, att den stora världskartan i demonstrationsrummet blivit färdig. Under pingsthelgen kom massor av LM-anhöriga och beundrade den och dess många olikfärgade lampor. Med tanke på dem — lamporna — har vi börjat tycka synd om folket i de trakter av världen, där inga LM-företag utgör ljuspunkterna. Och vi börjar förstå, vad profeten menade när han talade om dem som vandrar i mörko lande.

LM-företagen sprider ljus även på annat sätt. Från Söderhamn i norr, Katrineholm i väster och Karlskrona i söder ingår rapporter om danskvällar och annat trall. Ute på Ermi tycks det gå särskilt hett till, eftersom man får svalka sig i Forsgrénska badet den ena gången efter den andra.

Ja, det är trevligt med folk som roar sig. Och där bor ingen alls inunder, så dom kan leva som dom vill. Nu väntar vi bara på, att LM-arna i Karlskrona ska få kungliga flottan att skjuta salut åt sig när dansen tråds i den gamla f. d. snusmälaborgen. Eller varför inte kustartilleriet? Det smäller väl lika högt.

Här i Midsommarkransen skjuts det salut ideligen. I varje fall så länge sprängningarna pågår i de omgivande krokarna.

I vardagslag går man emellertid lite överallt omkring med bistert beslutsamma miner och försöker fylla den brist på telefoner, som gör så många människor desorienterade i tillvaron. Detta senare gäller inte minst Danmark, där enligt uppgift ca 100 000 företag och privatpersoner stått i kö i årtal utan att få telefon.

Bra karl reder sig emellertid själv. Utanför den lilla staden Esbjerg på Jylland ligger f. n. ett nöjesfält, och ägaren — som inte kunde få telefon — var till en början fundersam hur han skulle bära sig åt i händelse av eldsvåda. Men så ordnade han till slut brevdueförbindelse med brandstationen.

Huruvida mannen ämnar i någon större utsträckning börja konkurrera med LM och andra ledande telefonföretag är inte bekant.



Emellertid — vi tycker oss ha läst någonsans att en duva kom med en olivkvist i näbben. Men vi har faktiskt aldrig hört talas om en duva, som kommer med brandalarm.

Men det vore kanske ändå förhastat att kalla meddelandet brandpost...

Glad midsommar!

## LM-ORKESTERN 10 ÅR I HÖST

LM-orkestern hade en bråd tid på vårvintern och våren. Det ena mer eller mindre publika evenemanget har avlöst det andra. KONTAKTEN har passat på att intervjuva dirigenten, hr Eric Malmberg, Vta 39, i en paus under en repetition.

— Vi arbetar som vanligt med regelbundna repetitioner och har fått en förträfflig sammanhållning — jag tycker inte riktigt om ordet disciplin — så vi har kunnat stryka skolkböterna för länge sedan.

I sommar hoppas vi få resa till »filialstäderna» Katrineholm och Söderhamn, där orkestern bör kunna göra god propaganda för företaget.

Till hösten firar vi 10-årsjubileum, som ska högtidlighållas på lämpligt sätt. Vi håller på och funderar på detaljerna, men än så länge kan jag inte avslöja något. Däremot avslöjar jag gärna, att jag tänkt att orkestern vid tillfälle skulle kunna uppföra en något större sak tillsammans med LM-kören. Jag återkommer!

Taktpinnen höjs, och medan stråkarna börjar fila och trombonisterna känner efter att munlädret ligger i de rätta vecken, kommer vi just ihåg en liten historia, i vilken hr Malmberg och hr F Zandin, Vas, spelar huvudrollerna. Hr Zandin är som bekant en av stöttepelarna i LM Ericssons orkesterförening. Vi återger replikskiftet i möjligaste mån oförändrat:

Zandin: — Jag frågade X häromdan, vad han tyckte om orkestern.

Malmberg (en aning argt): — Vad frågar du den plåtburken för? Han har inte mer begrepp om musik än ett par trasiga galoscher.

Paus ett ögonblick.

Malmberg igen (något mildare): — Vad sa han, förresten?

Zandin: — Han sa, att han tyckte orkestern var förbaskat bra...

### Verkstadsklubbens 50-årsjubileum

L M Ericssons verkstadsklubb firar sitt 50-årsjubileum i september. Verkstadsklubbens styrelse uppmanar alla äldre medlemmar, som varit med under klubbens tidigare år, att inventera sina förråd av minnen och fotografier för att se efter, om där kan finnas något som bör komma fram i samband med jubileet. Styrelsens medlemmar tar tacksamt emot alla bidrag.

Klubbstyrelsen

OCTOPUS

## Klubbmästerskap i brottning

LME:s idrottsklubb anordnade klubbmästerskap i brottning 24 mars. Resultaten i de olika klasserna blev:

**Fjädervikt:** 1) H Geidon, *Vta 15*, klubbmästare, 2) B Stöckel, *Vta 15*, 3) I Roth, *Vta 15*.

**Lättvikt:** 1) I Rohdin, *Vta 19*, klubbmästare, 2) T Ohlsson, *Vta 19*, 3) A Eldöy, *Vta 15*.

**Weltervikt:** 1) K Nilsson, *Vta 11*, klubbmästare, 2) K Elmlund, *Vta 16*.

**Tungvikt:** 1) G Karlsson, *Vta 38*, klubbmästare, 2) C Wahlberg, *P*.

Korporationsmästerskapet i brottning avgjordes 8 april i Athens klubblokal. LME belade andra plats med 9 poäng efter Spårvägens 15. På tredje plats kom Sieverts kabelverk med 6 poäng, följt av de kommunalanställda med 3, Ermi med 2 och Brandkären med 2. Resultat i de olika klasserna:

**Bantamvikt:** 1) Molander, komm.-anst., 2) E Persson, *RMI*.

**Fädervikt:** 1) S Andersson, *SKV*, 2) B Sjögren, *LME*, 3) H Geidon, *LME*.

**Weltervikt:** 1) Cederblad, *SKV*, 2) K Nilsson, *LME*, 3) K Elmlund, *LME*.

**Mellanvikt:** 1) H Ljunggren, *Spårv.*, 2) Palm, *Spårv.*

**Lätt tungvikt:** 1) I Karlsson, *Spårv.*

**Tungvikt:** 1) E Andersson, *Spårv.*

Den snabbaste fallsegern vanns av Geidon, som besegrade Stöckel på 13 sekunder. I Rohdin vann i sin klass en populär seger över Vikman, Brandkären.

## Koncernmästerskapet i terränglöpning

gick 5 maj i Lilljansskogen. De bästa resultaten blev:

**Seniorer** (4 000 m): 1) G Sparremo, *GR*, 13.36 min., 2) R Blixt, *RMI*, 13.57.8, 3) S Forsberg, *SRA*, 14.10.

**Oldboys** (2 000 m): 1) Th Jonson, *LME*, 6.59.2 min., 2) K Elmlund, *IME*, 7.10.5, 3) G Eriksson, *KV*, 7.12.1.

**Juniorer** (2 000 m): 1) H Hogrell, *KV*, 6.38.6 min., 2) B Johansson, *RMI*, 6.46.6, 3) B Vesterdal, *GR*, 7.10.8.

## Klubbmästerskap i terräng

22 april samlade 12 deltagare, av vilka en utgick. Resultaten blev:

**Seniorer** (4 200 m): 1) G Lövgren, *Vta 32*, 16.49, 2) R Gustavsson, *Vta 25*, 19.10, 3) Th Strid, *Vts*, 19.52.

**Oldboys** (2 100 m): 1) Th Jonsson, *Vta 13*, 8.40, 2) S Appelqvist, *Vta 39*, 9.11, 3) C Näsholm, *Vta 19*, 9.18.

**Juniorer** (2 100 m): 1) O Brosäter, *Vta 27*, 9.34.2, 2) K Christiansen, *Vta 11*, 9.34.4, 3) Österman, *Vta 38*, 9.34.6.

Från Alphas idrottsfront rapporteras

att Alpha har deltagit med två herrlag och ett damlag i korporationsserien i

bordstennis. Först laget har slutspelat och utgått som segrare i division 8.

att Alpha korp.-skytteförening blev tvåa med 606 poäng efter Järnhs Elektriska, som segrade med 632 poäng i en triangel-skjutning den 17 april mellan Alpha, Järnhs och Signalverkstäderna. Alphas lag bestod av följande skyttar:

Klass 5, S O Juhlin, 87 poäng, klass 3, W Angliden, 79 p., klass 2, W Juhlin, 87 p., G Berglund, 86 p., klass 1, L Stensson, 94 p., C Berg, 87 p., Eva Fredlund, 86 p.

## Koncerttävlingarna i simning

Torsdagen den 8 april smälde startskotten i Forsgrénka badet, där på Ermi S.K:s inbjudan 100-talet najader och sällhundrar från koncernföretagen i vild lagkamp och med olika stilar forcerade det upprörda vattnet. Tävlingen blev ur propagandasynpunkt en succé, och den för simevenemang överraskande stora publiken följde de tävlandes kamp med en glöd, som ej kunde dämpas av vattenkaskaderna från bassängen.

Tävlingarna inleddes med 5 × 25 m bröstsim för damer och i den kampen visade Ermis najader utan förbarmande sina konkurrenter de rosenröda fotsulorna. I blandat bröst- och frisim visade sig DKB-arna stå i särklass, påhejade av en koncentrerad och röstbegävd hejaklack. Segern i huvudtävlingen 10 × 50 meter fritt simsätt för herrar hemfördes av HF, som i sitt lag kunde uppvisa storsimmare av gammalt gott märke. Ermi belade andra plats, men Alpha gick bet på att delta i striden om de första platserna, då endast åtta man kunnat pressas fram. I övrigt hänvisas till prislistan nedan. Sammanlagt vann Ermi, då ett av HF:s lag diskvalificerades på grund av tjuvstart av en alltför kampivrig simmare.

Svenska mästarna Brunnhage och Attevall gjorde en bejublad uppvisning i hur man kallblodigt kastar sig i vattnet från trampoliner och svikter utan att slå sig sönder och samman.

Publiken var hör- och synbarligen nöjd med sin kväll och hoppas säkert på en lika spännande afton inom en snar framtid.

Några skyttar ur Alphas segrande lag: C Berg, B Kjernholm, N Ingwall, A Lundborg (lagledare), W Juhlin, G Thorén och G Nilsson.

## NY IDROTTSLEDARE



Till idrottsledare vid LM har anställts hr *Henry Forsberg*, Stockholm. Hr Forsberg, som är född 1912, har under flera perioder varit anställd av Stockholms stads idrotts- och friluftsstyrelse som instruktör i fri idrott, är friidrottstränare inom Nacka sportklubb, har genomgått Svenska Turistföreningens kurs för färdledare och även tjänstgjort som färdledare för STF-grupper. Han har vidare genomgått fältsport- och friluftsledarekurs i Rämshyttan (Centralkommittén för fältsport) och har i egenskap av aktiv idrottsman vunnit många större tävlingar, därav flera distriktsmästerskap, Dagens Nyheters stadslöpning m. m.

Före idrottsledaren vid LM, gymnastikdirektör *Curt Wahlberg*, har anställts som gymnastiklärare vid läroverket i Nynäshamn.

### Tävlingsresultat:

Klass A, herrar, 10 × 50 meter fritt simsätt: 1) LME, 5.48.1, 2) Ermi, 5.55.3.

Klass B, herrar, 5 × 50 meter bröstsim och 5 × 50 meter fritt simsätt: 1) DKB, 6.58.6, 2) Ermi, 7.29.0.

Klass C, damer, 5 × 25 meter bröstsim: 1) Ermi, 2.04.0, 2) LME, 2.21.8, 3) Alpha, 2.34.4.

Sammanlagd tid i klasserna A, B och C: 1) Ermi, 15.28.3.



## Ermisport

Ermis handbollslag har i år som i fjol deltagit i korpserien med stor framgång. Handbollslaget avancerade i fjol från Div. III till Div. II där idel segrar kunnat noteras och därmed seriesegern, vilket innebär att laget nästa år kommer att dväljas bland storlagen i Div. I.

Matcherna i årets serie har varit mycket spännande, vilket synes av följande matchresultat: Ermi—Arenco 10—8, Ermi—Armeförvaltn. 6—5, Ermi—Konsum 6—5, Ermi—Posten Ind. 9—3 och Ermi—Ahlén & Åkerlunds 6—5.

Den sista matchen blev den verkliga seriefinalen. Ermi låg under med 2—4 när sju minuter av matchtiden återstod, men efter en heroisk spurt kunde Ermi inspeja det avgörande segermålet femton sekunder före full tid.

Handbollslaget har bestått av följande spelare: Charlie Ahlander, Vta 5, »Gurra» Andersson, Vta 5, Lars Jernberg, Ev, Åke Törnqvist, Vta 5, Sven Blomqvist, Vta 5, Arne Wetterqvist, Vta 2, Stig Bäckström, Fe, Göte Sjöo, Vta 5, Georg Jonsson, Vta 5, och Bertil Kilander, Fi.

Serietabellen fick följande utseende:

	Sp.	V.	O.	F.	Mkv.	Po.
Ermi	5	5	0	0	37	—26 10
Ahlén & Åkerlund	5	3	1	1	24	—15 7
Konsum	5	2	1	2	31	—19 5
Postens Ind.	5	2	0	3	26	—26 4
Armeförvaltningen	5	2	0	3	22	—24 4
Arenco	5	0	0	5	16	—45 0

E B

## LM väl framme i korpsskyttet

Korporationsskjutningen 1948, den trettonde i ordningen, blev den mest spännande uppgörelsen hittills i denna skjutnings historia. Den hade samlat över 6 000 skyttar, fördelade på 166 korporationer, och kampen om tätplatserna var hektisk ända till slutet. LME-gruppens korporationer låg väl framme i striden, och både LME, Alpha och Kabelverket i Älvsjö, som i år för första gången gick fram som egen korporation, gick med heder ur kampen. Alpha behöll ledningen i sin grupp, C-gruppen, där laget vann med 801 poäng, följt av Astra med 770. KV kom på sjätte plats med 754 poäng.

I huvudgruppen kom LME på andra plats med 824 poäng, endast besegrat av Spårvägen, som fick en (=1!) poäng mer och

därmed ådrog sig plikten att arrangera tävlingen nästa år. På tredje plats kom Wedaverken med 815 poäng.

Sievertis kabelverk tävlade i B-gruppen och belade sjätte plats, medan SRA stannade på 33:e.

LM-skyttarnas bästa individuella resultat blev:

**Klass 5:** 1) E Stenbeck, SKV, 95 p., 2) G Gustavsson, LME, 90 p., 3) K B Olsbro, LME, 89 p.

**Klass 4:** 1) R Ödman, LME, 90 p., 2) E Fridzén, LME, 88 p., 3) A Carlsson, LME, 87 p.

**Klass 3:** 1) F Ljungquist, LME, 90 p., 2) S Å Lovström, LME, 86 p., 3) W Angliden, Alpha, 86 p.

**Klass 2:** 1) A Reuterbo, LME, 95 p., 2) G Nilsson, Alpha, 94 p., 3) S Willman, LME, 93 p.

**Klass 1:** 1) S Andersson, LME, 97 p., 2) C Berg, Alpha, 95 p., 3) E Johnson, SRA, 95 p.

Alpha tog en första inteckning i såväl Wedaverkens vandringspris (535 poäng) som Landelius & Björklunds (773 poäng).

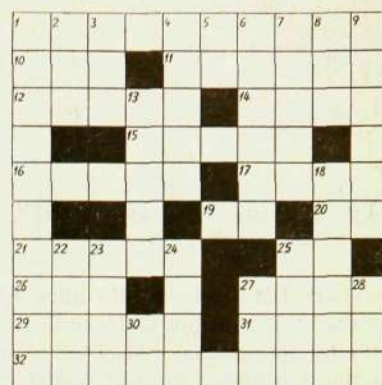
## Även LM:arna i Söderhamn

höll sig framme. Någon förstaplacering blev det visserligen inte, men man klättrade nära toppen ändå i ett par klasser. Poängresultaten var goda. T. ex.: **Klass 5:** M Sonnergård, LME, 18:e plats med 81 poäng. **Klass 4:** I Andersson, LME, 24:e plats med 72 poäng. **Klass 3:** P E Nilsson, LME, 4:e plats med 85 poäng, H Bergström, LME, 27:e plats med 63 poäng. **Klass 1:** J Johansson, LME, 3:e plats med 96 poäng, C E Rehnberg, LME, 5:e plats med 95 poäng. I personalkorporationsklassen placerade sig LME:s lag II som nr 6 med 264 och lag I som nr 10 med 259 poäng.

### Lösning till bildgåta nr 2

Här gick vi och inbillade oss, att vi hittat på en bildgåta, som ingen kunde lösa. Men för en gångs skull fick vi s. k. tji. Ty så, alla de inlämnade lösningarna var rätt. Vi öppnade först ett kuvert, som befanns vara insänt av ingenjör G Klange, XosC, som konstaterar: »Lantennin (glas-tak) på Telefonaktiebol. LM Ericssons fastighet i Midsommarkransen.» Rätt svar, sitt ner, premium för flitigt studium av glastaket utdelas i form av en tia.

## KONTAKTENS korsord nr 7



### Vågrätt

1. Svårt att uppnå på något område. 10. Bör vara av standardformat. 11. Byggande djur. 12. Blir LM-aren genom avtal, SPP och SIF. 14. Härska, bland briter. 15. Teckengåta. 16. Vet allt. 17. Sydamerikansk vederkvickelse. 19. — sade greven på franska, vilket språk han fullständigt behärskade. 20. Bränner, om den är av kolsyra. 21. Ofta i samband med lång. 25. Handels-term för förflutet år. 26. Uppskattad skaldjursdetalj. 27. Negation. 29. Gör man om man vill ha en vara först vid en senare tidpunkt. 31. 1852 m/h. 32. Har »Sexdagars» ännu ej blivit.

### Lodrätt

1. Modersherravälde. 2. Krigarens prydnad. 3. Undfly, även säas. 4. Djurgårdsmålare. 5. För en ringare. 6. Sjuklig förstoring av sköldkörteln. 7. Bör man på bondkalas. 8. Början på uppskattad dansk dryck. 9. Ord-förande. 13. Bonde. 18. Up to date. 22. Titania. 23. Bör man ha mitt i målet. 24. Koprodukt. 25. 1948. 27. Finsk politisk rörelse. 28. Tysk Ritter. 30. De är välljudande.

Den först öppnade rätta lösningen till ovanstående korsordsgåta belönas som vanligt med en tia. Svaret skall vara redaktionen tillhanda senast den 10 juli. Kuvertet märks »Korsord nr 7».

### Lösning på bridgeproblem nr 2

Första spelet stjal N, som sedan spelar in S på spader äss. Härfter spelar S ytterligare en hjärter, som också »stulas» av N. Nu »petas» V in på sin spader kung. V befinner sig då i den tråkiga situationen, att vad som än spelas ut får spel-föraren den favör, som behövs för hemgång.

Först öppnade rätta lösningen hade insänts av R Gezelius, SKV, till vilken tian kommer med posten.

## PLINGELIN





## Är LM-andan en myt?

De yngre LM-arna får ofta höra LM-veteraner tala om den goda anda, som härskade på gamla LM. Den skulle vara något alldeles särskilt högtstående och låg till grund för den goda trivselsn på LM förr i tiden. Det finns för övrigt LM-are än i dag, som vid högtidliga tillfällen står upp och utbringa en skål eller ett leve för LM-andan. De yngre LM-arna frågar sig emellertid ofta vid sådana tillfällen: »Vad är det för en anda? Inte ha vi sett till någon anda, som det är något särskilt bevänt med.»

Ja, hur är det med den saken? — Först bör man nog konstatera, att när man talar om ett så diffust begrepp som LM-andan, är det den subjektiva uppfattningen, som spelar en avgörande roll. Det är sålunda vars och ens personliga uppfattning om den anda som råder på arbetsplatsen, dvs. huru vederbörande lyckas i sitt samarbete med kamraterna, hans inställning till sin närmaste överordnade, till bolagsledningen etc., som är avgörande för vad han anser om LM-andan. Det är därför ej någonting onaturligt att en LM-are säger att här råder en god anda, medan en annan anser att den är dålig. Försöker man att bedöma frågan objektivt, får man nog dock medge, att andan på LME för närvarande är långt ifrån idealisk. Detta tar sig bl. a. uttryck i en rätt utbredd kverulans rörande allt och alla.

Nu frågas om ej KONTAKTEN är det forum, där man skulle kunna få utrett, dels vad som menas med den gamla goda LM-andan, dels vad vi ställa för krav på en god LM-anda av i dag, och huru den skall kunna förverkligas. Till de gamla LM-are på kontor och verkstäder, som ämna besvara den första frågan, skulle man då vilja ställa följande tilläggsfråga: Är ej allt det där talet om den gamla LM-andan en myt, som helt enkelt uppkommit därigenom att firman vuxit så kraftigt? På gamla LM kände alla varandra, och arbetsledningen på kontor och verkstäder utövades mer personligt, medan man numera endast i undantagsfall känner mer än en bråkdel av de anställda, och arbetsledningen till stor del skötes med hjälp av en »papperskvarn». De gamla LM-arna tycka därför, att den gamla

hemtrevligheten förbytt i otrivsighet. Men hur var det med samarbetet och umgängessättet arbetskamrater emellan på gamla LM? Var man mer hjälpsam och ärlig mot varandra och mer förstående för varandras åsikter än i dag?

Då det gäller att åstadkomma en bättre anda, gäller det att först komma ihåg, att det lönar sig ej att vänta under den motiveringen att vi måste först ha en annan organisation eller en annan ledning eller att bolaget först bör övertas av staten. Nej, andan och trivselsn beror mer på individerna än på organisationen, och det gäller därför att börja med oss själva, där vi befinner oss just i dag; därmed är ej sagt, att man skall låta de organisatoriska problemen bli olösta.

Vad skall då individen kunna göra för att förbättra LM-andan? Ja, börja t. ex. med att sluta kverulera. Kverulans är frukten av den käringen-motströmmen-inställning som alltid är redo att anmärka på både stort och smått utan att ens ta reda på om grundad anledning till anmärkning finnes. Kverulansen förgiftar atmosfären och skapar missämja och irritation. Men kverulansen skulle säkert kunna nedbringas till ett minimum, om var och en inför plötsligt uppstigande olustkänslor med anledning av någon händelse eller något beslut lugnade ner sig något genom att iaktta följande: 1) tiga, 2) fråga sig själv om saken är värd att offra tid och diskussion på, 3) om den är det, ta reda på förutsättningarna för att kunna bedöma frågan objektivt, 4) framföra ett positivt förslag till den, som har att handlägga frågan. Den som ej kan komma med något positivt bör helst fortsätta att tiga. Därmed vare ej sagt att sakligt resonanderande kamrater emellan ej bör förekomma.

G Stålfors

## Pappershanddukar

Insändaren läste om åtgången av pappershanddukar i ett nr av KONTAKTEN. Imponerande siffror, särskilt med hänsyn till pappersbrukens belastning men även med tanke på kostnaderna för inköp. Hur vore det med följande anslag i tvätt-rummen:

Du blir visserligen inte torr genom att använda bara en handduk, men händerna är torra innan Du gått många steg härifrån.

Pappersbesparingspelle

## UTAN RUBRIKER

LME i Karlskrona börjar nu få fart inte bara på tillverkningen utan också på fritidsfröjden. 22 april framfördes LME-gänget »Fjädergruppen» i full frihet i

Ungdomsgårdens stora sal, till sista plats fylld av arbetskamrater.

De uppträdande visade sig också tämligen fullfjädrade. Regissören, R Hagman, hälsade välkommen och programmet släpptes på. Viola Larsson och May-Britt Svensson stod för det vokala och Ingrid Månsson för det humoristiska inslaget. Regissören själv hade många strängar på sin båge och Nils Abrahamsson och G Eliasson rev åt sig applåder för ett par sketcher. N Österström kompletterade det hela med musik på dragspel och gitarr. Bifallet var så livligt, att många framstående stjärnor har fått nöja sig med mindre. Efter underhållningen följde dans till närmare midnatt.

Fritidsverksamheten spänner emellertid över flera områden. En livaktig idrottsförening kommer säkert snart att hävda sig i konkurrensen, både vad herrar och damer beträffar.

På senare tid har också kunnat konstateras ett växande intresse för orkestermusik, och eftersom det finns nära 300 anställda i fabriken, anses utsikterna för en egen orkester ganska stora. Om LME-orkestern från Stockholm kommer på besök i år — vilket LM-arna i Karlskrona livligt hoppas på — vore det förträffligt, om en rejäl lokal förstärkning kunde ordnas.

\*

Alpha ordnade sydamerikansk afton 18 mars. Direktör N Kallerman visade ljusbilder i färg från LME:s in- och utländska företag med tonvikt på Sydamerika och kommenterade bilderna med berättelser om livet där. Efter föredraget följde några spanska kabaretnummer, sång, musik och uppläsning av en dikt av Gabriela Mistral.

\*

LM-kören ordnade vårfest i Mälarhöjdens Skyttepaviljong 14 maj. Festen hade som sig bör många musikaliska inslag och dirigenten, Johannes Gohs, blev föremål för hyllningar. Efter knytkalaset betonad vickning blev det dans.

\*

Kabelverkets kör hälsade våren välkommen på fabriksgården 5 maj, och i samband därmed hissades för första gången flaggan på den nyresta flaggstäng. Direktör G Olsson talade och flaggan gick i topp till tonerna av »Sveriges flagga» av Alfvén. Personalen var fulltaligt samlad.

\*

Signalbolaget höll 22 april informationsmöte på Teknologföreningen för sin personal. Orienterande anföranden om företags verksamhet på olika områden hölls av direktör Insulander och ingenjörerna Ahlberg och Snell.

\*

Fritidskommittén anordnade veckoslutskurs 24—25 april i Godtemplargården. Tollare, med ett femtiotal deltagare. Föreläsare var ombudsman Th Eliasson, som talade om svenskt arbetsliv i litteraturen, ingenjör H Lindroth, Industrieförbundet, och sekr. A Geijer, Metallindustriarbetareförbundet, vilka inledde diskussion om rationaliseringen. Livliga diskussioner förekom, bl. a. om varför gångarna på LME jämt är fulla med lådor, och varför inga arbetsstudier görs på kontoren. Diskussionen visade en genomgående positiv inställning till rationaliseringen. Kursen var genomgående lyckad.